

Бекітілді:
«Ломбард Зенит LTD»
Жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің
Қатысушылардың Жалпы Жиналысының шешімімен
2026 жылғы «05» қаңтардағы № 1

Филимоненко Е.А.

М.О.

**«Ломбард Зенит LTD»
Жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің
микрокредиттер беру ЕРЕЖЕЛЕРІ**

БӨЛІМНІҢ АТАУЫ	Бет
М А З М Ұ Н Ы :	2
1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР	3
2. ПАЙДАЛАНЫЛАТЫН НЕГІЗГІ ҰҒЫМДАР	3
3. МИКРОКРЕДИТ БЕРУГЕ ӨТІНІШ БЕРУ ТӘРТІБІ ЖӘНЕ ОНЫ ҚАРАСТЫРУ ТӘРТІБІ.	6
4. МИКРОКРЕДИТ БЕРУ ТУРАЛЫ ШАРТТЫ ЖАСАСУ ТӘРТІБІ.	14
5. МИКРОКРЕДИТ БЕРУДІҢ ШЕКТІ СОМАЛАРЫ МЕН МЕРЗІМДЕРІ	24
6. БЕРІЛЕТІН МИКРОКРЕДИТТЕР БОЙЫНША СЫЙАҚЫ МӨЛШЕРЛЕМЕЛЕРІНІҢ ШЕКТІ ШАМАЛАРЫ	24
7. БЕРІЛГЕН МИКРОКРЕДИТТЕР БОЙЫНША СЫЙАҚЫ ТӨЛЕУ ТӘРТІБІ	25
8. ЛОМБАРД ҚАБЫЛДАЙТЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР	26
9. БЕРІЛЕТІН МИКРОКРЕДИТТЕР БОЙЫНША ЖЫЛДЫҚ ТИІМДІ СЫЙАҚЫ МӨЛШЕРЛЕМЕСІН ЕСЕПТЕУ ҚАҒИДАЛАРЫ	27
10. МИКРОКРЕДИТТІ ӨТЕУ ӘДІСТЕРІ	29
11. БЕРЕШЕКТІ РЕТТЕУ ШАРТТАРЫ МЕН ТӘРТІБІ ЖӘНЕ ТӨЛЕМГЕ ҚАБІЛЕТСІЗ ҚАРЫЗ АЛУШЫҒА ҚАТЫСТЫ ҚОЛДАНЫЛАТЫН ШАРАЛАР	29
12. ЕРЕЖЕГЕ ӨЗГЕРІСТЕР МЕН ТОЛЫҚТЫРУЛАР ЕНГІЗУ	34

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. Осы микрокредиттер беру ережелері (бұдан әрі – Ережелер) «Ломбард Зенит LTD» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің (бұдан әрі – Микроқаржы қызметін жүзеге асыратын Ломбард) жеке тұлғаларға (бұдан әрі — қарыз алушы) жеке тұлғаларға жеке пайдалануына арналған жылжымалы мүлкін кепілге қойғыза отырып республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің сегіз мың еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде бір жылға дейінгі мерзімге микрокредиттер беру тәртібі мен шарттарын айқындайды.

1.2. Ломбард микрокредитті қарыз алушыға АҚШ долларының немесе өзге де шетел валютасының бағамына байланыстырмай, осы Ережелерде және «Микроқаржылық қызмет туралы» Қазақстан Республикасының Заңында (бұдан әрі – Заң деп аталатын) айқындалған мөлшерде және тәртіппен ақылылық, мерзімділік, қайтарымдылық және қамтамасыз етілу шарттарында Қазақстан Республикасының ұлттық валютасымен ғана береді.

1.3. Осы Ережелер «Микроқаржы қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 26.11.2012 жылғы № 56-V Заңына, Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 28.11.2019 жылғы № 226 Қаулысымен және Қазақстан Республикасының өзге де қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерімен бекітілген «Ломбардта заттарды сақтау мәселелерін қоса алғанда, ломбардтар қызметін ұйымдастыру, ломбардтар үй-жайларының қауіпсіздігі мен техникалық ірілендірілуін қамтамасыз ету бойынша талаптарды, заңсыз өндірілген заттардың ломбардтарындағы айналымға қарсы іс-қимыл бойынша шараларды белгілеу ережелеріне» сәйкес әзірленді.

1.4. Осы Ережелер микрокредит беру туралы шарттарды және микрокредит беру туралы микрокредит беру туралы бағдарламалар бойынша Ломбардта заттар кепілі туралы шарттарды жасасу тәртібі мен талаптарын белгілейді, микрокредиттер 45 АЕК-ке дейінгі мөлшерде және микрокредит беру туралы шарттар бойынша 45 АЕК-тен астам мөлшерде беріледі.

1.5. Осы Ережелер Қарыз алушының (Өтініш берушінің) көруі және онымен танысуы үшін қолжетімді жерде орналастырылды және микрокредит беру туралы шарттың, Ломбард пен Қарыз алушы арасында жасалатын микрокредит беру туралы шарттың үлгі талаптарының, сондай-ақ Ломбардтың кепіл билетін беруімен ресімделетін Ломбардтағы заттарды кепілге салу туралы шарттың ажырамас бөлігі болып табылады.

1.6. Ломбард Қарыз алушыға республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің сегіз мың еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде микрокредит беру бағдарламасына байланысты микрокредит сомасына 1 (бір) жылдан аспайтын мерзімге микрокредит береді.

1.7. Ломбард жеке тұлғаларға жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүліктің кепілімен микрокредиттер беру бойынша қызметті жүзеге асырады. Құрамында бағалы металдар мен асыл тастар бар зергерлік бұйымдарды есепке алуды, сақтауды және сатуды қосымша жүзеге асырады.

1.8. Ломбард (микрокредиттер беру ережелерін қоспағанда) қарыз алушылар, микрокредиттердің мөлшері туралы, Қарыз алушыға қатысты микрокредит беру туралы шарттың өзге де талаптары туралы және микроқаржы ұйымының операциялары туралы мәліметтерді қамтитын микрокредит беру құпиясына кепілдік береді

1.8.1. Осы Ережелердің мақсаты клиентті микрокредит түрімен; пайыздық мөлшерлемен (сыйақымен); артық төлем сомасымен; өтінішті қарау тәртібімен, шарттың талаптарымен, Қарыз алушының құқықтарымен; және алдағы микрокредит беру шеңберінде клиенттердің қалауы бойынша басқа да ақпаратпен таныстыру болып табылады.

Ломбард өзінің жоғары органы бекіткен микрокредиттер беру ережелері болған кезде ғана микрокредиттер беруге құқылы.

1.9. Ломбардтың жұмыс режимі ломбардтың ішкі ережелерімен айқындалады.

2. ПАЙДАЛАНЫЛАТЫН НЕГІЗГІ ҰҒЫМДАР

2.1. **сыйақы** - ұйымға тиесілі ақшаның жылдық мөлшері есебінен микрокредит сомасына пайыздық мәнде айқындалған берілген микрокредит үшін төлем;

2.2. **Ломбардта заттарды кепілге салу туралы шарт** – микрокредит бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету ретінде Кепіл беруші Кепіл ұстаушыға жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүлікті кепілге беретін шарт. Ломбардта заттарды кепілге салу туралы шарт ломбардтың кепіл билетін беруімен ресімделеді.

2.3. **Микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеті)** - ломбардтың Қарыз алушыға белгіленген мөлшерде сыйақы есептей отырып және қарыз алушының шартта белгіленген мерзімде ақша сомасын және есептелген сыйақыны қайтару міндеттемесімен жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүлікті кепілдікке беруі туралы шарт.

2.3.1. **Микрокредит беру туралы шарт, күнтізбелік 45 күнге дейін** - жеке тұлғамен күнтізбелік қырық бес күнге дейінгі мерзімге жасалған, шарт келесі талаптарға сәйкес келген кезде, республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің 45 мөлшерінен аспайтын мөлшерде микрокредит беру туралы шарт:

1) микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесінің мөлшері уәкілетті органның және Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің бірлескен нормативтік құқықтық актісінде айқындалған шекті мөлшерден аспайды. Жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің шекті мөлшері күніне 0,3 (нөл бүтін оннан үш) пайыздан кем, бірақ 179 (жүз жетпіс тоғыз) пайыздан аспайды;

2) микрокредит сомасын қайтару және (немесе) микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақы төлеу бойынша міндеттемені бұзғаны үшін тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) мөлшері мерзімі өткен әрбір күн үшін орындалмаған міндеттеме сомасының 0,3 (нөл бүтін оннан үш) пайызынан аспауға тиіс;

3) микрокредиттің нысанасын қоспағанда, микрокредит беру туралы шартта көзделген сыйақы мен тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) сомасын қоса алғанда, микрокредит беру туралы шарт бойынша Қарыз алушының барлық төлемдері жиынтығында микрокредит беру туралы шарттың бүкіл қолданылу кезеңі үшін берілген микрокредит сомасының жартысынан аспауға тиіс;

4) тараптардың келісімі бойынша қолданыстағы немесе жақсартатын шарттарда микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімін күнтізбелік 90 (тоқсан) күннен аспайтын мерзімге ұлғайтуға жол беріледі.

Бағдарлама бойынша 45 күнге дейін микрокредит беру туралы шарт осы Шартқа және «Микроқаржы қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес шарт болып табылады.

2.3.2. **45 АЕК-тен жоғары микрокредит беру туралы шарт «ТИІМДІ+» («ВЫГОДНЫЙ+») (кепіл билеті)** - жеке тұлғамен бір жылға дейінгі мерзімге жасалған, шарт келесі талаптарға сәйкес келген кезде, республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің сегіз мың еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде микрокредит беру туралы шарт:

1) микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесінің мөлшері уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде айқындалған шекті мөлшерден аспайды. Жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің шекті мөлшері 46 пайыз;

«Тиімді+» («Выгодный+») микрокредиттеу бағдарламасы бойынша микрокредит беру туралы шарт «Микроқаржы қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес

шарт болып табылады.

2.4. **Берешек** – осы Ережеде, микрокредит беру туралы шартта көзделген микрокредит сомасын, сыйақылар мен тұрақсыздық айыбын қоса алғанда, микрокредит беру туралы шарт бойынша Ломбардтың Қарыз алушысы төлейтін барлық ақшалай сомалар.

2.5. **Кепіл беруші** - Қазақстан Республикасының азаматы, Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын шетел азаматы болып табылатын (тұруға ықтиярхаты бар шетел азаматы), микрокредит бойынша міндеттемелерді орындауды қамтамасыз ету ретінде жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүлікті кепілге беретін тұлға.

2.6. **Кепіл ұстаушы** - «Ломбард Зенит Ltd» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі микрокредит бойынша міндеттемелерді орындауды қамтамасыз ету ретінде жеке тұлғалардан кепілге жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүлікті қабылдауды жүзеге асырады.

2.7. **Кепіл билеті** – ломбард кепіл нысанасы және микрокредит беру шарттары туралы мәліметтерді қамтитын ломбардта заттардың кепілі туралы шартты ресімдеу кезінде беретін микрокредит беру туралы шарт.

2.8. **Қарыз алушы** - ломбардпен жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүлікті кепілге қою арқылы шағын несие беру туралы шарт жасасқан Қазақстан Республикасының азаматы немесе Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын шетел азаматы (тұруға ықтиярхаты бар шетел азаматы) болып табылатын әрекетке қабілетті жеке тұлға.

2.9. **Өтініш беруші** - Қазақстан Республикасының азаматы болып табылатын, Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын шетел азаматы (тұруға ықтиярхаты бар шетел азаматы) Ломбардқа микрокредит беруге өтініш берген әрекетке қабілетті жеке тұлға.

2.10. **Атаулы сақтау түбіртегі** - атаулы сақтау түбіртегінің мерзімі өтуі бойынша күнтізбелік 30 күн ішінде заттардың сақталуы бойынша ломбардтың сақталуда тұрған заттары және міндеттері туралы мәліметтерді құрайтын, затты сақтау шартын жасасу кезінде ломбардтың беретін құжаты.

2.11. **Кредиттік дерекнама** – Ломбард әрбір қарыз алушыға қалыптастыратын құжаттар мен мәліметтер.

2.12. **Кредиттік бюро** – кредиттік тарихты қалыптастыруды, кредиттік есептер беруді және өзге де қызметтер көрсетуді жүзеге асыратын ұйым.

2.13. **Ломбард** - жеке тұлғаларға жеке пайдалануына арналған жылжымалы мүлкін кепілге қойғыза отырып, республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің сегіз мың еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде бір жылға дейінгі мерзімге микрокредиттер беру бойынша қызметті, сондай-ақ «Микроқаржылық қызмет туралы» Қазақстан Республикасының заңында көзделген өзге де қызметті жүзеге асыратын «Ломбард Зенит Ltd» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі. Ломбард кепіл билетін беру және Қарыз алушының осы Ережелерде белгіленген тәртіппен:

- ол туралы ақпаратты кредиттік бюроға және ішкі істер органдарына беруге;

- кредиттік есепті кредиттік есепті алушыға және ішкі істер органдарына беруге келісімін алу арқылы микрокредит беру және Ломбардта заттарды кепілге салу туралы шарттарды жасасады.

2.14. **Айлық есептік көрсеткіш** – тиісті қаржы жылына арналған Қазақстан Республикасының республикалық бюджет туралы заңында белгіленген **АЕК**.

2.15. **Микрокредит** – микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйым Қарыз алушыға Заңда және осы Ережелерде айқындалған мөлшерде және тәртіппен ақылылық, мерзімділік, қайтарымдылық және қамтамасыз етілу шарттарымен Қазақстан Республикасының ұлттық

валютасы - теңгемен беретін ақша.

2.16. **Талап етілмеген зат** - атаулы сақтау түбіртегінің мерзімі өткеннен кейін ломбардта сақталынатын және жүк беруші талап етпеген зат.

2.17. **Тұрақсыздық айыбы** – қарыз алушы ломбардқа микрокредит беру бағдарламасына байланысты осы Ережелерде және микрокредит беру туралы шартта айқындалған мөлшерде микрокредит беру туралы шарт бойынша микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу бойынша міндеттемені бұзғаны үшін төлейтін ақшалай сома.

2.18. **Сақтауға жүк тапсырушы** - Қазақстан Республикасының азаматы, Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын шетел азаматы болып табылатын (тұруға ықтиярхаты бар шетел азаматы) атаулы сақтау түбіртегі шарттарына сәйкес ломбардқа затты сақтауға беретін іс-әрекетке қабілеті бар жеке тұлға.

2.19. **Кепіл заты** - жеке пайдалануға арналған, микрокредит бойынша міндеттемелерді орындауды қамтамасыз ететін жылжымалы мүлік.

2.20. **Кредиттік тарих субъектісінің кредиттік бюроға ол туралы ақпаратты беруге келісімі / Кредиттік тарих субъектісінің кредиттік есепті кредиттік бюродан кредиттік есепті алушыға беруге келісімі** – Ломбардтың «Қазақстан Республикасындағы кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес бекіткен құжаттары, оларды қабылдап және қол қоя отырып, Қарыз алушы ол туралы ақпаратты ұсынудың және кредиттік бюродан кредиттік есепті берудің талаптарымен келіседі.

2.21. **микрокредит бойынша артық төлем сомасы** - микрокредит мәнін қоспағанда, сыйақы сомасын, айыпақыны (айыппұлды, өсімпұлды) қоса алғанда, қарыз алушының шарт бойынша барлық төлемдерінің сомасы.

2.22. **Уәкілетті орган** – қаржы нарығын және қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу, бақылау мен қадағалауды жүзеге асыратын мемлекеттік орган.

2.23. **ХӘОТ** – «Тұрғын үй қатынастары туралы» ҚР Заңына сәйкес халықтың әлеуметтік осал топтары

2.24. **Сауалнама-өтініш** - Ломбардқа жүгінген кезде қарыз алушы туралы өз бетінше берген мәліметтер.

2.25. **Микроқаржы омбудсманы** - өз қызметінде жеке тұлғаның және Ломбардтың құқықтары мен заңмен қорғалатын мүдделерін қанағаттандыру туралы келісімге қол жеткізу мақсатында, сондай-ақ «Микроқаржы қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларда Ломбард пен жеке тұлғаның өтініші бойынша жасалған микрокредит беру туралы шарттан туындайтын келіспеушіліктерді реттеуді жүзеге асыратын тәуелсіз жеке тұлға.

2.26. **Микроқаржы қызметтері** - микроқаржы қызметін жүзеге асыратын ұйымдардың (бұдан әрі-микроқаржы ұйымдары) микрокредиттер беру бойынша қызметті жүзеге асыруы.

2.27. *ұйым-микроқаржы қызметін жүзеге асыратын ұйым (микроқаржы ұйымы, кредиттік серіктестік, микрокредиттер беру бойынша қызметті жүзеге асыратын ломбард);*

3. МИКРОКРЕДИТТІҢ ӘРБІР ТҮРІ БОЙЫНША МИКРОКРЕДИТ БЕРУГЕ ӨТІНІШТІ ҚАРАУ РӘСІМІ МЕН МЕРЗІМІ (МИКРОКРЕДИТ БЕРУГЕ ӨТІНІШ БЕРУ ТӘРТІБІ ЖӘНЕ ОНЫ ҚАРАУ ТӘРТІБІ)

3.1. Өтініш беруші микрокредитті уақтылы қайтармаған жағдайда қолданылатын тұрақсыз микроқаржы ұйымына микрокредиттер беру ережелерімен танысуға;

микрокредитті алумен, сыйақымен байланысты төлемдер, оның ішінде сыйақы, қызмет көрсету және өтеу (қайтару) бойынша мәнді қоса алғанда, төлемдер туралы толық және анық ақпарат алуға құқылы;

Өтініш беруші үшін қолайсыз жағдайлар болған жағдайда, өтініш беруші микрокредит беру туралы шарт жасасудан бас тартуға құқылы.

клиентпен өзара әрекеттесу процедурасы

3.1.1. Өтініш беруші Ломбардқа жүгінген кезде Ломбард қызметкері Өтініш берушіге микрокредит беру бағдарламалары, микрокредит беру туралы шарт туралы толық және дұрыс ақпарат бере отырып, кеңес береді, атап айтқанда:

- микрокредит беру бағдарламаларының шарттары туралы;
- микрокредит беру тәртібі туралы;
- микрокредит беру туралы шарттың, ломбардтағы заттарды кепілге қою туралы шарттың (кепіл билетінің) талаптары туралы;
- микрокредитті алуға, қызмет көрсетуге және өтеуге (қайтаруға) байланысты төлемдер туралы, оның ішінде микрокредит, сыйақы және тұрақсыздық айыбы сомасын төлеу тәртібі мен шарттары туралы;
- Өтініш берушінің/Қарыз алушының, Кепіл берушінің/Ломбардтың құқықтары мен міндеттері туралы;
- микрокредит беру туралы шарт, ломбардтағы заттарды кепілге қою туралы шарт бойынша міндеттемелерді бұзғаны үшін тараптардың жауапкершілігі туралы;
- микрокредит беру құпиясына кепілдік беру туралы;
- Микрокредит және кепіл заты бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етуге қойылатын талаптар туралы;
- Өтініш берушіні қызықтыратын микрокредит беру тәртібі мен шарттары туралы өзге де мәліметтер туралы.

3.2. Ломбард жеке тұлғамен микрокредит беру туралы шарт жасасқанға дейін жеке тұлғаны жылдық пайызбен сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері, жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері (микрокредиттің нақты құны), микрокредит бойынша артық төлем сомасы туралы хабардар етеді, сондай-ақ Өтініш берушіге микрокредитті өтеу әдісімен танысу және таңдау үшін түрлі әдістермен есептелген консультациялық парақты (1-қосымша) ұсынады, Қарыз алушының және өтініш берушінің құқықтарымен және Қарыз алушының міндеттерімен, оның ішінде микроқаржы ұйымы жүзеге асырған шаралардың тізбесін міндетті түрде тіркей отырып, міндеттемелерді орындамау салдарымен таныстырады, ол осы Шарт бойынша Қарыз алушының кредиттік досьесіне қоса тіркеледі.

Өтініш берушіге Ломбард жеке тұлғаларға беретін микрокредиттер бойынша тұрақты төлемдерді есептеу әдістемесіне және уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленген осындай микрокредиттер бойынша сыйақыны есептеу үшін уақытша базаларға сәйкес есептелген , микрокредит беру туралы шартта белгіленген кезеңділікпен келесі өтеу әдістерімен есептелген консультациялық парақ ұсынылады:

- микрокредит бойынша берешекті өтеу негізгі борыш бойынша төлемдердің тең сомаларын және негізгі борыштың қалдығына кезең ішінде есептелген сыйақыны қамтитын азайтылатын төлемдермен жүзеге асырылатын сараланған төлемдер әдісімен;
- аннуитеттік төлемдер әдісімен, бұл ретте микрокредит бойынша берешекті өтеу негізгі борыш бойынша ұлғайтылатын төлемдерді және негізгі борыштың қалдығына кезең ішінде есептелген сыйақы бойынша азайтылатын төлемдерді қамтитын микрокредиттің

бүкіл мерзімі ішінде тең төлемдермен жүзеге асырылады. Бірінші және соңғы төлемдердің мөлшері басқалардан өзгеше болуы мүмкін.

Ломбард микрокредит беру Ережелеріне және микрокредит берудің барлық бағдарламалары бойынша микрокредит беру туралы шартқа сәйкес есептелген микрокредитті өтеу кестелерінің қосымша жобаларын ұсынуы мүмкін.

3.3. Ломбард микрокредит беру туралы шарт жасасқанға дейін Өтініш берушіге оның микрокредит алуға байланысты құқықтары мен міндеттері туралы хабарлайды. Ломбард ұйым жүзеге асырған жоғарыда көрсетілген іс-шаралардың тізбесін міндетті түрде тіркеуді жүзеге асырады, ол микрокредит беру туралы шарт бойынша Қарыз алушының кредиттік досьесіне қоса тіркеледі.

3.3.1. Ломбард жеке тұлғамен микрокредит беру туралы 45 АЕК-ке дейінгі шарт жасасқанға дейін жеке тұлғаны жылдық пайызбен сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері, жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері (микрокредиттің нақты құны), микрокредит бойынша артық төлем сомасы туралы хабардар етеді, міндеттемелерді орындамау салдарын қоса алғанда, Қарыз алушы мен өтініш берушінің құқықтарымен және Қарыз алушының міндеттерімен таныстырады. Осы шарттар міндетті түрде осы Шарт бойынша Қарыз алушының кредиттік досьесіне қоса тіркелетін Кепіл билетінде тіркеледі.

3.4. Микрокредит беру үшін жүгінген кезде Өтініш беруші Ломбардқа оның әрекет қабілеттілігінен айырылмағанына және шектелмегеніне, қорғаншылықта, қамқоршылықта және патронажда болмайтынына кепілдік береді.

3.5. Өтініш беруші микрокредит берудің нақты бағдарламасымен қызыққан кезде, Ломбард қызметкері өтініш берушіге микрокредит беруге өтініш беру үшін қажетті құжаттар тізбесін және ақпаратты ұсынады, сондай-ақ микрокредит беруге өтінішті толтыру үшін қажетті ақпаратты сұратады.

3.6. Өтініш берушіден микрокредит беруге өтінішті толтыру үшін жеткілікті қажетті ақпарат пен құжаттарды алғаннан кейін Ломбард қызметкері микрокредит беруге арналған өтінішке деректерді электрондық түрде енгізеді және оны басып шығарады.

3.7. Ломбард қызметкері өтініш берушіні өтініш беруші бойынша кредиттік бюроларға ақпарат беруге, алуға, кірістерді айқындайтын дербес деректер мен мәліметтерді ашуға және алуға, Қарыз алушы туралы ақпаратты ішкі істер органдарына беруге келісуге, кредиттік есепті алушыға және ішкі істер органдарына кредиттік есепті беруге келісу нысандарымен, сондай-ақ, қажет болған жағдайда Ломбардтың ішкі талаптарына сәйкес қосымша құжаттарымен таныстырады. Өтініш беруші көрсетілген құжаттардағы ақпаратпен танысады және оларға Ломбард бөлімшесінде өз қолымен қол қояды.

3.8. Микрокредит алу үшін Өтініш беруші Ломбардқа келесі құжаттарды береді:

- микрокредит беруге өтініш - сауалнама;
- Өтініш берушінің жеке басын куәландыратын құжат – жеке куәлік немесе төлқұжат. Қазақстан Республикасының аумағында тұрақты тұратын шетелдік азамат шетелдіктің тұруға ықтиярхат береді;
- қажет болған жағдайда мүлікке меншік құқығын растайтын құжаттың болуы (тіркеуге жатпайтын мүлік, меншік құқығы үшін);
- осы Ережелерде айқындалған және Өтініш берушінің микрокредит беру бағдарламасын таңдауына байланысты басқа да құжаттар;
- 1 000 АЕК-ке тең немесе одан асатын микрокредит сомасы кезінде және егер Өтініш беруші некеде тұрса, Өтініш берушінің жұбайының (зайыбының) келісімі ұсынылады.

3.9. Микрокредит беруге өтініш-сауалнамаға қол қойған кезде, Өтініш беруші оның осы Ережелермен танысқанын және келісетінін растайды.

3.10. Микрокредит беруге өтініш-сауалнамаға қол қоя отырып, Өтініш беруші Ломбардқа өзінің дербес деректерін жинауға және өңдеуге өзінің келісімін береді, ол оны еркін, дербес және өз мүддесі үшін Ломбард қызметкеріне ауызша және жазбаша түрде береді.

3.11. Қызметкер өтініш берушіге микрокредит беруге өтінішті және Өтініш беруші ұсынған құжаттарды тексеру микрокредитті міндетті мақұлдауды көздемейтінін және микрокредит беру туралы шешімді Ломбард өтініш беруші ұсынған оның төлем қабілеттілігі мен кредит қабілеттілігі туралы мәліметтерді тексеру және бағалау нәтижелері негізінде қабылдайтынын хабарлайды.

3.12. Ломбард қызметкерінің микрокредит беруге өтінішті қарауға қабылдауы, сондай-ақ өтініш берушінің ықтимал шығыстары (микрокредит беруге өтініш беру үшін қажетті құжаттарды ресімдеуге, оның ішінде құжаттардың көшірмелерін және т. б.) ломбардтың микрокредит беру туралы шарт жасасу, микрокредит беру, ломбардта заттарды кепілге қою туралы шарт жасасу (кепіл билеті) немесе өтініш беруші шеккен шығындарды өтеу міндеттемесіне әкеп соқпайды. Ломбард қызметкерінің кепіл нысанасын қарау, бағалау және кепіл берушінің консультациялары бойынша іс-әрекеттері кепіл берушінің ломбардта заттарды кепілге қою туралы шарт (кепіл билеті) жасасуын және микрокредит беруді талап етуі үшін негіз болып табылмайды.

3.13. Ломбард қызметкерінің құжаттарды тексеру және талдау нәтижелері бойынша микрокредитті қайтармаудың ең төменгі қолайлы тәуекелі бар өтініштер мақұлданады.

3.14. Ломбард ҚР қолданыстағы заңнамасына сәйкес өтініш беруші хабарлаған кез келген ақпаратты тексеру құқығын өзіне қалдырады. Ломбард қызметкері кепіл нысанасын тексеруді жүргізеді, оны өтініш беруші бекітілген микрокредиттеу бағдарламалары бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету ретінде ұсынуға ниетті. Микрокредит беруге өтініш мақұлданған кезде өтініш берушіге микрокредиттің сомасы мен өтеу мерзімі (қайтару мерзімі) айқындалады.

3.15. Өтініш беруші микрокредит талаптарымен келіскен кезде, Өтініш беруші микрокредит беру туралы шарт, ломбардтағы заттар кепілі туралы шарт (кепіл билеті) жасасу үшін өтініш беруші таңдаған микрокредит беру бағдарламасымен бекітілген қосымша құжаттар мен кепіл нысанасын ұсынуға міндетті.

3.16. Ломбард өтініш берушіге бас тарту себептерін түсіндірмей микрокредит беруден бас тартуға құқылы. Өтініш беруші шарт жасасудан бас тартуға құқылы.

төлеуге қабілеттілігі жоқ клиенттермен жұмыс

3.17. Микрокредит беру туралы шартқа қызмет көрсету кезеңінде Ломбард клиенттің (қарыз алушының) немесе кепіл берушінің сұрау салуы бойынша (заңда көзделген микрокредит беру құпиясын жария етуге қойылатын талаптарды сақтай отырып) сұрау салуды алған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде жазбаша түрде немесе микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен келесілердің бірі туралы хабардар етеді:

- 1) микроқаржы ұйымына төленген ақша сомасы туралы;
- 2) мерзімі өткен берешектің мөлшері туралы (бар болса);
- 3) қарыздың қалдығы туралы;
- 4) кезекті төлемдердің мөлшері мен мерзімдері туралы.

Клиенттің өтініші бойынша микрокредит бойынша берешек толық өтелгеннен кейін Ломбард өтінішті алған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде жазбаша түрде немесе микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен берешектің жоқтығы туралы анықтама береді.

3.17.1. Микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемені орындау мерзімі өткен жағдайда микроқаржы ұйымы қарыз алушыны хабардар етеді.

Микрокредит беру туралы шартта көрсетілген немесе микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен қарыз алушы микроқаржы ұйымына хабарлаған қарыз алушының тұрғылықты жері (орналасқан жері) бойынша жіберілетін қабылданған міндеттемелер бойынша мерзімі өткен берешектің болуы туралы хабарлама Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес жазбаша түрде ресімделеді.

SMS-хабарлама, push-хабарлама немесе мобильді қосымша арқылы жіберілетін хабарламада Заңда көзделген барлық ақпарат көрсетіледі (2-қосымша).

3.17.2. Микрокредит беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізу туралы өтінішті қарау тәртібі

Ломбард Қарыз алушының өтінішін алған күннен кейін күнтізбелік 15 (он бес) күн ішінде микрокредит беру туралы шарттың талаптарына ұсынылған өзгерістерді жазбаша нысанда не микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен қарайды, қарыз алушыны микрокредит беру туралы келесі ақпаратпен таныстырады:

1) микрокредит беру туралы шарттың талаптарына ұсынылған өзгерістермен келісуі туралы;

2) микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгерту бойынша өз ұсыныстары туралы;

3) Ережелерге 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша мұндай бас тартудың себептерінің дәлелді негіздемесін көрсете отырып, микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгертуден бас тарту туралы.

Микрокредит беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізу микрокредит беру туралы шарттың ағымдағы талаптары бойынша міндеттемелердің орындалмауына әкеп соққан мән-жайларды қарыз алушы құжаттамалық түрде растаған кезде Қарыз алушының әлеуметтік және қаржылық жағдайын ескере отырып, оның борыштық жүктемесінің төмендеуін қамтамасыз ететін шарттарда жүзеге асырылады.

Микроқаржы ұйымы мен қарыз алушы микрокредит беру туралы шарттың талаптарына өзгерістермен келісу туралы шешім қабылдаған кезде микрокредит беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізу тәртібі мен мерзімдері осы Ломбард құжатымен айқындалады, бұл ретте осындай өзгерістерді енгізу мерзімі микроқаржы ұйымы осындай шешім қабылдаған күннен бастап күнтізбелік 15 (он бес) күннен аспайды.

Микроқаржы ұйымы микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгерту бойынша өз ұсыныстарын жіберген кезде микроқаржы ұйымы ұсынған микрокредит беру туралы шартты өзгерту талаптарына қарыз алушының жауап беру мерзімі микроқаржы ұйымының хатында көрсетіледі және қарыз алушы микроқаржы ұйымының шешімін алған күннен бастап кемінде күнтізбелік 15 (он бес) күнді құрайды, қарыз алушының микроқаржы ұйымы ұсынған микрокредит беру туралы шартты өзгерту талаптарына жауап беру мерзімі - қарыз алушы микроқаржы ұйымының шешімін алған күннен бастап кемінде 3 (үш) күнтізбелік күнді құрайды.

Микроқаржы ұйымы мен қарыз алушы арасында микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгерту бойынша микроқаржы ұйымының ұсынысын алған күннен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде келісімге қол жеткізбеу микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгертуден бас тарту болып есептеледі. Бұл мерзім микроқаржы ұйымы мен

қарыз алушының келісімі болған кезде ұзартылуы мүмкін.

Кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес микрокредит беру туралы шарт бойынша мерзімі өткен берешек туындаған кезден бастап жиырма төрт ай ішінде жүзеге асырылмаған кезде Қарыз алушының міндеттемесін төмендетуді, оның ішінде тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) толық жоюды, құқықты (талапты) коллекторлық агенттікке беруге жол берілмейді.

Микроқаржы ұйымы тоқсан сайын есепті тоқсаннан кейінгі айдың 10-күнінен кешіктірілмейтін мерзімде қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау бойынша уәкілетті органға келесі ақпаратты ұсынады:

1) реттеуші белгілеген нысан бойынша Қарыз алушы-жеке тұлғалардың қаралған өтініштері туралы, микрокредит беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізу туралы;

2) реттеуші белгілеген нысан бойынша Қарыз алушы-жеке тұлғаларға микрокредит беру туралы шарттың талаптарына енгізілген өзгерістер туралы;

3) реттеуші белгілеген нысан бойынша Қарыз алушы-жеке тұлғаларға микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгертуден бас тарту себептері туралы.

3.17.3. Ломбард клиенттердің келесі өтініштерімен жұмыс істейді:

1) қолма-қол, пошта байланысы, электрондық поштаға және микроқаржы ұйымының ақпараттандыру объектілеріне келіп түскен жазбаша өтініштер;

2) телефон арқылы және клиент микроқаржы ұйымына тікелей келген кезде келіп түскен ауызша өтініштер.

Клиенттердің жазбаша өтініштері микроқаржы ұйымының ішкі құжаттарына сәйкес деректемелері бар жазбаша өтініштерді тіркеу журналында тіркеледі.

Клиентке оның жазбаша өтінішінің қолма-қол келіп түскен қағаз жеткізгіште қабылданғанын растайтын құжат беріледі не өтініштің көшірмесіне тиісті белгі қойылады. Өтініштерді қабылдаудан бас тартуға жол берілмейді.

Клиенттердің ломбардты ақпараттандыру объектілері арқылы, оның ішінде интернет-ресурс немесе мобильді қосымша арқылы келіп түсетін өтініштері (бар болса) ішкі құжаттарда көзделген тәртіппен тіркеледі. Осы мақсаттар үшін ақпараттандыру объектілерінде, оның ішінде интернет-ресурста немесе мобильді қосымшада (бар болса) клиент оңай сәйкестендіретін өтініш беру функционалы көзделеді.

Клиенттердің өтініштері телефон арқылы тіркеледі. Клиентпен телефон арқылы сөйлесулерді жазу әңгіме басында бұл туралы хабарлаған кезде оның келісімімен жүргізіледі.

Ломбардқа ауызша түрде келіп түскен өтініштер (телефон арқылы немесе клиенттің микроқаржы ұйымына жеке өзі келген кезде) дереу қаралады және егер мұндай мүмкіндік болса, клиенттің ауызша өтінішіне жауап дереу беріледі. Егер ауызша өтінішті дереу шешу мүмкін болмаса, оны клиент жазбаша түрде баяндайды және онымен жазбаша өтініш ретінде жұмыс жүргізіледі. Клиент жауап алу үшін қажетті рәсімдер туралы және осындай өтініштерді қарау мерзімдері туралы хабардар етіледі.

Ломбард өтінішті қарау кезінде ұсынылған ақпарат жеткіліксіз болған жағдайда клиенттен қосымша құжаттар мен мәліметтерді сұратады.

Клиенттің өтінішін қарау мерзімі микроқаржы ұйымына өтініш келіп түскен күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен аспайды.

Өтінішті дұрыс қарау үшін маңызы бар нақты мән-жайларды анықтау қажет болған жағдайда, өтінішті қарау мерзімі осындай шешім қабылдауға уәкілетті микроқаржы ұйымы органының жазбаша шешімі бойынша 15 (он бес) жұмыс күніне ұзартылады. Клиентке мерзімнің ұзартылғаны туралы 3 (үш) жұмыс күні ішінде хабарланады

3.18. Микрокредит беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізу туралы өтінішті қарыз алушы микроқаржы қызметі туралы Заңның 9-2-бабының 2-тармағына сәйкес микроқаржы ұйымына береді.

Микроқаржы қызметі туралы Заңның 9-2-бабының 2-тармағында көрсетілген мерзім өткеннен кейін өтініш заңды күшіне енген сот актісі, микрокредит беру туралы шарт, бітімгершілік келісім немесе микрокредит беру туралы шарт бойынша берешекті реттеу үшін жасалған медиация тәртібімен дауды (жанжалды) реттеу туралы келісім бойынша берешекті өндіріп алу туралы атқарушы жазба болмаған кезде не микрокредит беру туралы шарт бойынша берешекті өндіріп алу туралы сот актісін орындау үшін, сондай-ақ, егер микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықты (талапты) микроқаржы ұйымы үшінші тұлғаға бермеген жағдайда беріледі.

Микроқаржы ұйымының өтінішті қарауы қарыз алушыға микрокредит бойынша мерзімі өткен берешекті не оның бір бөлігін біржолғы өтеу талабын белгілемей жүзеге асырылады.

Қарыз алушы микроқаржы ұйымымен келісім бойынша микрокредит беру туралы шарт бойынша мерзімі өткен берешекті не оның бір бөлігін микроқаржы ұйымы өтінішті қарағанға дейін дербес өтеуге құқылы.

3.18.1. Клиентке өтінішті қарау нәтижелері туралы жазбаша жауап қазақ тілінде немесе өтініш тілінде беріледі және Клиент баяндаған әрбір өтінішке, талапқа, өтінішхатқа, ұсынымға және Қазақстан Республикасы заңнамасының, ломбардтың ішкі құжаттарының, қаралатын мәселеге қатысы бар шарттардың тиісті нормаларына сілтеме жасай отырып, сондай-ақ қаралып отырған мәселенің нақты мән-жайларына клиенттің қабылданған шешімге шағымдану құқығын түсіндіре отырып, өзге де мәселеге негізделген және дәлелді дәлелдерді қамтиды.

3.19. Микрокредит беру құпиясы микроқаржы омбудсманына микрокредит беру туралы шарттан туындайтын, оның ішінде құқықтары (талаптары) осы Заңның 9-1 - бабы 5-тармағының 4-тармағында және бірінші бөлігінде көрсетілген тұлғаға берілген келіспеушіліктерді реттеу бойынша Қарыз алушы-жеке тұлғалардың қарауындағы өтініштері бойынша ашылуы мүмкін.

3.19.1 **Микроқаржы омбудсманы**, оның мәртебесі, сайлау тәртібі және оның өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату. Микроқаржы омбудсманының өкілдер кеңесі, оның құзыреті МҚҚ туралы Заңның 29-1-бабында баяндалған.

Микроқаржы омбудсманының шешім қабылдау тәртібі: -

1. Шешімді микроқаржы омбудсманы жеке өзі қабылдайды және жазбаша түрде дауға қатысушы тараптардың назарына жеткізіледі.

Шешімдер қабылдау кезінде микроқаржы омбудсмені Қазақстан Республикасының заңнамасын және жасалған шарттардың талаптарын басшылыққа алады.

2. Микроқаржы омбудсманы келесі өтініштерді қарамайды:

1) соттың қарауына қабылданған және (немесе) олар бойынша заңды күшіне енген сот актісі бар болса;

2) өтініш беруші тұлға микрокредит беру туралы шарт шеңберінде туындаған жағдайды реттеу мақсатында микрокредит беру туралы шарт бойынша құқық (талап) берілген тұлғаға оның микроқаржы ұйымына өтінішінің жазбаша дәлелдемесін ұсынбаған болса;

3) істің жаңа мән-жайлары болмаған кезде қайта жіберілген болса.

3. Микроқаржы омбудсманының шешімі микроқаржы ұйымы, Қарыз алушы - жеке тұлға қабылдаған жағдайда Қарыз алушы - жеке тұлғамен жасалған микрокредит беру туралы шарт бойынша құқық (талап) берілген тұлға үшін міндетті.

Жеке тұлғалардың өтініштерін қарауды және осы Заңның 29-1-бабының 1 және 2-тармақтарында көзделген жағдайларда шешімдер қабылдауды микроқаржы омбудсманы өтеусіз жүзеге асырады.

Өтінішті қарау нәтижелері Қарыз алушымен жасалған микрокредит беру туралы шарт бойынша құқық (талап) берілген жеке тұлға мен микроқаржы ұйымының назарына жеткізіле отырып, мүдделі тараптар немесе олардың өкілдері қол қоятын хаттамамен ресімделеді.

Хаттамада келесі ақпарат болуы қажет:

- 1) оған қол қойылған күні мен орны;
- 2) микроқаржы омбудсманының тегі, аты, әкесінің аты (егер ол жеке басты куәландыратын құжатта көрсетілсе);
- 3) өтініш беруші - жеке тұлғаның тегі, аты, әкесінің аты (егер ол жеке басты куәландыратын құжатта көрсетілсе), байланыс телефон нөмірі, микроқаржы ұйымының атауы, Қарыз алушы - жеке тұлғамен жасалған микрокредит беру туралы шарт бойынша құқық (талап) берілген тұлға, олардың мекенжайлары мен деректемелері;
- 4) даудың нысанасы немесе жеке тұлғаның мәлімделген талабы;
- 5) микроқаржы омбудсманы белгілеген істің мән-жайлары;
- 6) микроқаржы омбудсманының өтініш беруші-жеке тұлғаның өтінішін толық не ішінара қанағаттандыру немесе қанағаттандырудан бас тарту туралы шешімі;
- 7) микроқаржы омбудсманының шешімін орындау мерзімі;
- 8) микроқаржы ұйымының, Қарыз алушы - жеке тұлғамен жасалған микрокредит беру туралы шарт бойынша құқық (талап) берілген тұлғаның шешімді орындау нәтижелері туралы хабардар ету мерзімі.

4. Микрокредит беру туралы шарттар бойынша міндеттемелерді орындау талаптарын өзгертуге қатысты Қарыз алушы-жеке тұлғалардың өтініштері бойынша микроқаржы омбудсманы тараптардың өзара қолайлы шешімге қол жеткізуіне және микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелерді орындау талаптарын өзгерту туралы тараптар келіскен шешім қабылдауға жәрдемдеседі.

Микроқаржы омбудсманының шешімімен келіспеген жағдайда мүдделі тарап сотқа жүгінуге құқылы.

5. Микроқаржы ұйымы, Қарыз алушымен жасалған микрокредит беру туралы шарт бойынша құқық (талап) берілген тұлға микроқаржы омбудсманының шешімін өзі белгілеген мерзімде орындамаған жағдайда, микроқаржы омбудсмені бұл туралы уәкілетті органды бес жұмыс күнінен кешіктірмей хабардар етуге міндетті.

Егер тараптардың келісімі бойынша өзге мерзім белгіленбесе, микроқаржы ұйымының, Қарыз алушымен жасалған микрокредит беру туралы шарт бойынша құқық (талап) берілген тұлғаның микроқаржы омбудсманының шешімін орындау мерзімі күнтізбелік отыз күнді құрайды.

3.20. Микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемені орындау мерзімі өткен кезде, бірақ ол басталған күннен бастап күнтізбелік он күннен кешіктірмей микроқаржы ұйымы Қарыз алушыны микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен және

мерзімдерде, сондай-ақ микрокредит беру туралы ақпараттандыру объектілері арқылы келесілер туралы хабардар етуге міндетті:

1) микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемені орындау бойынша мерзімін өткізіп алу және хабарламада көрсетілген күнге мерзімі өткен берешектің мөлшерін көрсете отырып, төлемдер енгізу қажеттілігі туындағаны туралы;

2) Қарыз алушы - жеке тұлғаның микрокредит беру туралы шарт бойынша микроқаржы ұйымына өтінішпен жүгіну құқығы туралы;

3) Қарыз алушының микрокредит беру туралы шарт бойынша өз міндеттемелерін орындамауының салдарлары туралы.

Микроқаржы ұйымы Қарыз алушыны хабардар ету үшін коллекторлық агенттікті тартуға құқылы

3.20.1. Клиентке жазбаша өтінішке жауап беру микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен жүргізіледі.

Жауап клиентке келесі жолдардың бірімен жіберілсе, жеткізілген болып саналады:

клиенттің микрокредит беру не оның өтініші туралы шартта көрсетілген тұрғылықты жері бойынша тапсырылғаны туралы хабарламасы бар тапсырысты хатпен, оның ішінде көрсетілген мекенжай бойынша тұратын қарыз алушының кәмелетке толған отбасы мүшелерінің бірі алған кезде;

микрокредит беру немесе клиенттің өтініші туралы шартта көрсетілген электрондық пошта мекенжайы бойынша;

мәтіндік SMS-хабарлама немесе жауаппен push-хабарлама жіберу не клиентке жауаптың толық мәтінін қамтитын интернет-ресурсқа сілтеме жасау бойынша;

клиенттің жауап алуын тіркеуді қамтамасыз ететін микрокредит беру туралы шартта көзделген өзге де байланыс құралдарын пайдалану бойынша.

Клиент (оның уәкілетті өкілі) микроқаржы ұйымына келген кезде жауап жеке қолына қол қойғызып тапсырылады, бұл туралы осы тармақта көзделген тәсілдермен жеткізілген жауапты қоспағанда, жазбаша өтініштерді тіркеу журналында белгі қойылады.

Жауапты адресатқа, алушыға тапсыру мүмкінсіздігі туралы белгісі бар немесе оны қабылдаудан бас тартуға байланысты қайтарған жағдайда жауап тиісті түрде берілген болып есептеледі.

3.21. Заңның 3-бабының 1-2-тармағына сәйкес қосымша қызметтерді ақылы түрде Ломбард көрсетпейді.

4. МИКРОКРЕДИТ БЕРУ ТУРАЛЫ ШАРТ ЖАСАСУ ТӘРТІБІ.

4.1. Ломбард Қызметкері Өтініш берушіні сыйақы бойынша мәнді қоса алғанда, микрокредитті қайтару, микрокредит алуға байланысты құқықтар мен міндеттерді, жауапкершілікті, сондай-ақ клиент өз міндеттемелерін орындамаған жағдайда кепілге қойылған мүліктен өндіріп алу негіздемесі мен тәртібін түсіндіре отырып, сыйақы төлеу шарттарымен таныстырады;

4.1-1. Жеке тұлғамен микрокредит беру туралы шарт жасасқанға дейін Ломбард қызметкері клиентке келесілерді ұсынады:

1) микрокредит беру шарттары туралы ақпаратты және микрокредит беру туралы шарт жасасу үшін қажетті құжаттардың тізбесін;

микрокредит беру мерзімі;

микрокредиттің шекті сомасы;

сыйақы мөлшерлемесінің жылдық пайызбен не тіркелген сомадағы мөлшері, сенімді жылдық тиімді салыстырмалы есептеудегі сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері (нақты құны), сондай-ақ клиент өтініш берген күнге микрокредит бойынша артық төлем сомасы;

микроқаржы ұйымының пайдасына микрокредит алуға және қызмет көрсетуге (өтеуге) байланысты тарифтер мен өзге де шығыстардың мөлшері (егер бар болса);

микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелер орындалмаған жағдайда клиенттің жауапкершілігі және ықтимал тәуекелдері туралы ақпарат;

кепіл берушінің, кепілгердің және микрокредитті қамтамасыз ету туралы шарттың тарабы болып табылатын өзге де тұлғаның жауапкершілігі туралы ақпарат;

клиентте туындаған мәселелер бойынша консультациялар;

клиенттің қалауы бойынша-микрокредит беру туралы шарттың жобасы;

қосымша қызмет алу шартымен микрокредит беру туралы ақпарат-қосымша қызметтер көзделмеген.

2) микрокредит беру қағидаларында белгіленген мерзімдерде клиенттің микрокредит беру туралы өтінішін қарайды;

3) микрокредит беру туралы шарт жасалғанға дейін клиентке оның талаптарымен танысу үшін микрокредиттер беру қағидаларында айқындалған мерзімді ұсынады;

4) микроқаржы ұйымына, микроқаржы омбудсманына немесе сотқа алынатын микроқаржы қызметі бойынша даулы жағдайлар туындаған кезде клиентке оның жүгіну құқығы туралы хабарлайды;

5) Клиент ұсынған ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз етеді.

4.1-2. Қызметкер Микроқаржы ұйымы жүзеге асырған іс-шаралардың тізбесін міндетті түрде тіркей отырып, Заңның 7-бабы 2-тармағының 4) және 5) тармақшаларында көзделген 4.1-1-тармаққа сәйкес микрокредит алу үшін жүгіну тәсіліне қарамастан, осы Шарт бойынша қарыз алушының кредиттік досьесіне қоса тіркелетін жеке тұлғаны хабардар етеді.

4.1.3. Микрокредит беру туралы шарт жасасу тәртібі, оның ішінде микрокредит беру туралы шарттың мазмұнына, ресімделуіне, міндетті талаптарына қойылатын талаптар, микрокредитті өтеу кестесінің нысаны Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында (328-бап) және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2019 жылғы 29 қарашадағы № 232 қаулысында «Микрокредит беру туралы шарт жасасу тәртібін, оның ішінде микрокредит беру туралы шарттың мазмұнына, ресімделуіне, міндетті талаптарына қойылатын талаптарды, микрокредитті өтеу кестесінің нысанын бекіту туралы» (бұдан әрі – ҚР ҚНРДА Басқармасының қаулысы деп аталатын) және осы Ережелермен белгіленген талаптар ескеріле отырып ресімделеді.

4.1.4. **Ломбард қызметкері** он сегіз бен жиырма жеті жас аралығындағы жеке тұлғаға банктік қарыз, микрокредит беру туралы шешім қабылданғанға дейін **оның мәртебесін кредиттік есепте мерзімді әскери қызметтің әскери қызметшісі болып табылатындығына тексереді.**

Ломбард мерзімді әскери қызметтің әскери қызметшісіне микрокредиттер бермейді.

4.2. Ломбард қызметкері микрокредит беруге арналған өтінішті қанағаттандыру туралы шешім қабылдағаннан және қызметкер өтінішті қанағаттандыру туралы шешімді мәлімдегеннен кейін Ломбард қызметкері Қарыз алушыға (өтініш берушіге) оның

микрокредит алуға байланысты құқықтары мен міндеттері, сондай-ақ микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелерді орындамаған жағдайда ықтимал салдары туралы хабарлайды, өтеу кестесімен микрокредит беру туралы шарт және микрокредиттеу бағдарламасына сәйкес Ломбардтағы заттарды кепілге қою туралы шарт (Кепіл билеті) дайындайды.

Егер микрокредитті өтеу микрокредит мерзімінің соңында біржолғы төлеммен жүзеге асырылған жағдайда, өтеу кестесі Ломбардта ресімделетін шарттар бойынша ұсынылмайды.

4.3. Өтініш беруші ломбардқа шарт жасасу үшін қажетті құжаттар мен мәліметтерді ұсынады, оның ішінде:

4.3.1. Қарыз алушының ол туралы ақпаратты кредиттік бюроға және ішкі істер органдарына беруге, сондай-ақ кредиттік есепті алушыға және ішкі істер органдарына кредиттік есепті беруге келісімі;

4.3.2. Қазақстан Республикасының қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасына сәйкес өз клиенттерін (олардың өкілдерін) және бенефициарлық меншік иелерін тиісінше тексеру бойынша талаптарды орындау мақсатында ломбардқа қажетті мәліметтер.

4.3.3. «Микрокредит алу үшін қажетті құжаттардың тізбесін, сондай-ақ микрокредит беру туралы шарт бойынша кредиттік құжаттама жүргізу ережелерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2019 жылғы 26 қарашадағы № 210 қаулысымен бекітілген басқа да құжаттар.

4.4. Өтініш беруші микрокредит беру туралы шарттың (Кепіл билеті); дербес деректерді жинауға және өңдеуге келісімнің мәтінімен танысады:

- Өтініш беруші құжаттарға өз қолымен қол қояды;

- Ломбард атынан барлық құжаттарға құжаттарға сенімхатпен қол қоюға уәкілетті қызметкер қол қояды және ломбардтың мөрімен бекітіледі.

4.5. Ломбард қызметкері қарыз алушыға микрокредит (кепіл билеті) беру туралы шарттың бір данасын, сақталған түбіртекті тапсырады. Қарыз алушының ҚР АҚ 389-бабына сәйкес қосылу туралы өтінішке (Кепіл билеті) қол қоюы қолданыстағы заңнамаға сәйкес Кепіл билетінің (микрокредит беру туралы шарттың) жазбаша нысаны болып танылады.

Қарыз алушының ҚР АҚ 389-бабына сәйкес қосылу туралы өтінішке (Кепіл билеті) қол қоюы қолданыстағы заңнамаға сәйкес Кепіл билетінің (микрокредит беру туралы шарттың) жазбаша нысаны болып танылады.

4.6. Шарт тиісті түрдегі шарттар үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талаптарды, тараптардың келісімі бойынша айқындалған талаптарды, сондай-ақ келесі міндетті талаптарды қамтиды:

- 1) шарттың жалпы талаптары;
- 2) Қарыз алушының құқықтары;
- 3) ұйымның құқықтары;
- 4) ұйымның міндеттері;
- 5) ұйым үшін шектеулер;
- 6) міндеттемелерді бұзғаны үшін тараптардың жауапкершілігі;
- 7) шарт талаптарына өзгерістер енгізу тәртібі.

4.7. Шарттың жалпы талаптары:

1) шарт жасалған күн;

2) Ломбардтың атауы, Қарыз алушы – жеке тұлғаның тегі, аты және әкесінің аты (бар болса) ;

3) микрокредит сомасы (микрокредит мәні), микрокредит бойынша артық төлем сомасы, микрокредитті пайдалану мақсаты туралы мәліметтер (бар болса). Бұл ретте микрокредиттің толық құны (микрокредит бойынша артық төлем сомасы, микрокредиттің мәні) туралы ақпарат шарттың бірінші бетінде көрсетіледі;

4) микрокредитті өтеу мерзімі;

5) сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері жылдық пайызбен, сондай-ақ шарт жасасу күніне осы Ережелердің 6 және 7-бөлімдеріне сәйкес есептелген сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесінің (микрокредиттің нақты құнының) мөлшері;

микрокредитті өтеу тәсілі: біржолғы не бөлшектермен, қолма – қол ақшамен – касса арқылы, ұйымның банктік шотының деректемелерін көрсете отырып, қолма-қол ақшасыз тәсілмен

7)микрокредитті өтеу әдісі (аннуитеттік, сараланған немесе микрокредиттер беру ережелеріне сәйкес басқа әдіс);

8) микрокредит бойынша берешекті өтеу кезектілігі;

9) негізгі борышты уақтылы өтемегені және сыйақы төлегені үшін тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл) есептеу тәртібі мен мөлшері;

10) қарыз алушының Шарт бойынша міндеттемелерін орындауын қамтамасыз ету (ол болған кезде);

11) Қарыз алушы шарт бойынша міндеттемелерді орындамаған не тиісінше орындамаған кезде Ломбард қабылдайтын шаралар, сондай-ақ мерзімі өткен берешегі бар Қарыз алушымен және (немесе) оның өкілімен және (немесе) шарт шеңберіндегі ұйыммен міндеттемелерге байланысты үшінші тұлғамен өзара іс-қимыл жасау талаптары келесілерді қарастырады:

телефон арқылы, оның ішінде ұйымның бастамасы бойынша интернет желісінде қоңырау шалу үшін қосымшаларды пайдалана отырып, жұмыс күні сағат 9.00-ден 21.00-ге дейінгі кезеңде бір реттен артық емес өзара өзара әрекеттесуге;

әрбір өзара әрекеттесу кезінде келесілерді хабарлауға:

ұйымның атауы туралы;

ұйымның орналасқан жері туралы;

өзара әрекеттесуді жүзеге асыратын тұлғаның тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде), лауазымы;

шартта көзделген берешектің, негізгі борыштың, сыйақының, комиссиялардың, тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) мерзімі өткен және ағымдағы сомаларының қалдығының құрылымдары туралы;

Қарыз алушының Кепіл билетінде, Заңда көзделген жауапкершілігі және өзге де міндеттемелері, сондай-ақ шартта көзделген міндеттемелерді орындамау немесе тиісінше орындамау салдары туралы.

Көрсетілген шаралар шеңберінде өзара әрекеттесу кезінде келесі шектеулер сақталады:

осы тармақшаның екінші және үшінші абзацтарында көзделмеген тәсілдермен және кезеңде өзара әрекеттесуді жүзеге асыруға;

осы тармақшаның екінші және үшінші абзацтарында көзделген тәсілдермен және кезеңде

мерзімі өткен берешекті реттеу және (немесе) өтеу үшін Қарыз алушының орналасқан жерін және (немесе) байланыс деректерін белгілеу жағдайларын қоспағанда, сондай-ақ ұйымның атауын, оның орналасқан жерін хабарлау кезінде шарт шеңберінде ұйыммен міндеттемелермен байланысты емес үшінші тұлғамен өзара әрекеттесуге;

мерзімі өткен берешегі бар Қарыз алушыға және (немесе) оның өкіліне және (немесе) үшінші тұлғаға тегі және (немесе) аты және (немесе) әкесінің аты (бар болса) анық емес, сондай-ақ ұйымның жұмыс орны және (немесе) лауазымы туралы шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді хабарлауға;

мерзімі өткен берешегі бар Қарыз алушыны және (немесе) оның өкілін және (немесе) шарт шеңберіндегі ұйыммен міндеттемелермен байланысты үшінші тұлғаны берешектің мөлшеріне, сипатына және туындау негіздеріне қатысты жаңылыстыруға енгізуге;

өзара әрекеттесу асырылатын адамның ар-намысына, қадір-қасиетіне және іскерлік беделіне нұқсан келтіретін мәліметтерді тарату не осы адамның мүдделеріне мүліктік зиян келтіруі мүмкін мәліметтерді жария етуге;

12) шарттың қолданылу мерзімі;

13) ұйымның пошталық және электрондық мекенжайы туралы ақпаратты, сондай-ақ оның ресми интернет-ресурсы туралы деректерді (ол болған кезде);

14) қарыз алушы – жеке тұлғаның тіркелген жерінің не тұрғылықты жерінің мекенжайы, қарыз алушы – заңды тұлғаның тұрақты жұмыс істейтін органының тіркелген жерінің не орналасқан жерінің мекенжайы;

15) ұйым шарт бойынша құқықты (талаптарды) үшінші тұлғаға басқаға берген кезде кредитордың шарт шеңберінде Қарыз алушымен өзара қарым-қатынасына Қазақстан Республикасының заңнамасында қойылатын талаптар мен шектеулер қарыз алушының құқық (талап) берілген үшінші тұлғамен құқықтық қатынастарына қолданылады деп көздейтін шарт.

Клиенттің құқықтары мен мүдделерін сақтау саясаты мен рәсімдері

4.8. Қарыз алушы құқылы:

1) микрокредиттер беру ережелерімен, микрокредиттер беру бойынша ұйымның тарифтерімен танысуға;

2) алынған микрокредитке шартта белгіленген тәртіппен және шарттарда билік етуге;

3) Егер негізгі борышты және (немесе) сыйақыны өтеу күні демалыс не мереке күніне түссе, тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл) төлемей, негізгі борышты және (немесе) сыйақыны одан кейінгі жұмыс күні төлеуге);

4) ұйымға тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл) төлемей, шарт бойынша берілген микрокредит сомасын мерзімінен бұрын толық немесе ішінара қайтаруға;

5) ұйым шарты бойынша міндеттемені орындау мерзімі өтіп кеткен және (немесе) жазбаша нысанда ұсынылған күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде, сондай – ақ Кредиторға «Төлемдер және төлем жүйелері туралы» (бұдан әрі - ақпараттандыру объектілері) Қазақстан Республикасының Заңында көзделген сәйкестендіру құралдарын қолдану арқылы Қарыз алушыны сәйкестендіруді жүзеге асыру мүмкіндігін беретін ақпараттандыру объектілері арқылы Қарыз алушы-жеке тұлғаның келуі немесе шартта көзделген тәсілмен, шарт бойынша міндеттемені орындаудың мерзімі өтіп кетуінің себептері, кірістері және оның шарт талаптарына, оның ішінде шарттың талаптарына өзгерістер енгізу туралы өтінішін негіздейтін басқа да расталған мән-жайлар (фактілер) туралы мәліметтерді қамтитын өтініш:

ұйымға кепілге қойылған мүлікті беру жолымен шарт бойынша міндеттемені орындаудың

орнына шегініспен ұсыну арқылы жүзеге асырылады.

Бұл ретте Қарыз алушы өз өтінішінде кірістердің төмендеу себебін көрсетуге, сондай-ақ әлеуметтік және материалдық жағдайдың растайтын құжаттарын ұсынуға міндетті.

Қарыз алушы келесі жағдайларда шарт талаптарына өзгерістер енгізу туралы өтінішпен жүгінуге құқылы:

- Қарыз алушыны жұмыспен қамту органдарында жұмыссыз ретінде тіркелуі
 - Қарыз алушының әлеуметтік мәртебесінің өзгеруі, атап айтқанда ХӘОТ-қа жатқызу, сол сияқты орташа айлық табыстың төмендеуіне әсер еткен Қарыз алушының бірге тұратын жақын туысы, жұбайы (зайыбы) ХӘОТ мәртебесін алуы
 - Қарыз алушының аурумен байланысты уақытша еңбекке жарамсыздығы (3 айдан астам)
 - Қарыз алушының бала күтімі бойынша демалысқа шығуы
 - Қарыз алушының мерзімді әскери қызметке шақырылуы
 - Қарыз алушының жақын туыстарының, жұбайының (зайыбының) ауруына (әлеуметтік маңызы бар аурулар қатарынан) не қайтыс болуына байланысты отбасылық мән-жайлар
 - Қарыз алушыға материалдық залал келтірген мән-жайлар (ұрлық, өрт және т.б.).
- 6) Қарыз алушының осындай бас тарту себептерінің дәлелді негіздемесін көрсете отырып, Шарт талаптарын өзгертуден бас тарту туралы Ломбард шешімін алған күннен бастап күнтізбелік он бес күн ішінде немесе қосылу шартының 4.5-тармағында көзделген мерзімде Шарт талаптарын өзгерту туралы өзара қолайлы шешімге қол жеткізілмеген кезде Ломбардты бір мезгілде хабардар ете отырып, микроқаржы омбудсманына жүгінуге өтініш жасауы;

Микроқаржы омбудсманы Қарыз алушының Ломбардқа жүгінгенінің және Ломбардпен микрокредит беру туралы Шарт талаптарын өзгерту туралы өзара қолайлы шешімге қол жеткізбегенінің дәлелдемелерін ұсынған кезде оның өтінішін қарайды.

7) көрсетілетін қызметтер бойынша даулы жағдайлар туындаған кезде Ломбардқа жазбаша өтініш;

8) егер Ломбард берілген Кепіл билеті бойынша жақсартатын шарттарды біржақты тәртіппен қолданған жағдайда және Қарыз алушы олармен келіспеген жағдайда, ол Кепіл билетінде көзделген тәсілдермен бас тарту туралы хат жолдай отырып, тиісті хабарламаны алған күннен бастап күнтізбелік он төрт күн ішінде олардан бас тартуға құқылы;

9) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға.

4.8.1. Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің 20.02.2023 жылғы № 06-2-01/813 хатына сәйкес, шарттың талаптарын өзгертуден бас тартқан жағдайда, бас тарту клиентке «Микрокредит (Кепіл билеті) беру туралы шарттың талаптарын өзгертуден бас тарту» № 1 қосымшасына сәйкес нысан бойынша жіберіледі.

4.9. Ломбард құқылы:

1) Қарыз алушы үшін шарттың талаптарын жақсарту жағына қарай біржақты тәртіппен өзгерту. Шарттың талаптарын жақсарту жағдайлары Қазақстан Республикасының микроқаржы қызметі туралы заңнамасында белгіленген;

2) Қарыз алушы микрокредиттің кезекті бөлігін қайтару және (немесе) Кепіл билетінде

көрсетілген сыйақыны төлеу үшін белгіленген мерзімді бұзған кезде микрокредит сомасын және ол бойынша сыйақыны мерзімінен бұрын қайтару талабы;

3) атқарушылық жазба негізінде берешекті өндіріп алу. Қарыз алушы микрокредит сомасын қайтару және/немесе орындау мерзімі басталған Кепіл билетінде көзделген сыйақыны және/немесе тұрақсыздық айыбын төлеу бойынша міндеттемелерді орындамаған жағдайда, Қарыз алушы кінәсін және міндеттемелерді орындамау фактісін растайды және мойындайды; Қарыз алушы Кепіл билетінде көзделген міндеттемелерді орындамаған жағдайда, Қарыз алушы нотариусқа өтініш жасау үшін кредитордың құқығын хабардар етеді және мойындайды. Қарыз алушы Кепіл билетінің, қосылу шартының ережелері Қарыз алушының Кепіл билеті бойынша Ломбард/өндіріп алушы алдындағы борышкер ретіндегі даусыз жауапкершілігін тану туралы келісімі болып табылатынын растайды және мойындайды, бұл да дауды сотқа дейінгі реттеу тәртібімен шағымға жауапқа теңестіріледі);

4) Қарыз алушыдан қажетті ақпарат пен құжаттарды сұратуға және алуға;

5) Қарыз алушының келісімінсіз микроқаржы қызметі туралы заңнамада көрсетілген тұлғаларға Кепіл билеті бойынша құқықты (талапты) беруге;

6) Қарыз алушының өтініші бойынша екінші деңгейдегі банктер арқылы тауарларға, жұмыстарға немесе көрсетілетін қызметтерге ақы төлеу мақсатында үшінші тұлғаға микрокредит аударуды жүзеге асыруға;

7) Занда көзделген мақсаттар үшін резидент емес тұлғалардың жеке басын куәландыратын құжаттардың көшірмелерін жинауға;

8) «Микроқаржы қызметі туралы»

ҚР Заңында, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында және Кепіл билетінде белгіленген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға.

4.10. Ломбард міндетті:

1) Қарыз алушыға оның микрокредит алуға байланысты құқықтары мен міндеттері туралы, сондай-ақ Кепіл билеті бойынша міндеттемелер орындалмаған жағдайда ықтимал салдары туралы хабарлауға;

2) мерзімді әскери қызмет әскери қызметшісінің Кепіл билеті бойынша уәкілетті орган айқындаған тәртіппен микрокредит бойынша сыйақы есептемей, мерзімді әскери қызметті өткеру мерзімін және ол аяқталғаннан кейін 60 күнді қамтитын кезеңге негізгі борыш пен сыйақы бойынша төлемді кейінге қалдыруды ұсынуға.

Мерзімді әскери қызметке шақырылған әскери қызметшілер туралы, сондай-ақ оларды жұмыстан шығару, микрокредиттің болуы не болмауы, ол бойынша төлемді кейінге қалдыру туралы мәліметтер алмасу Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігімен келісім бойынша уәкілетті орган айқындаған тәртіппен мемлекеттік органдар мен микроқаржы ұйымдарының ақпараттық жүйелерінің өзара іс-қимылын қамтамасыз ету арқылы жүзеге асырылады.

Осы тармақтың екінші бөлігінде көзделген жағдайларда дербес деректерді жинау, өңдеу және пайдалану Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

3) Қарыз алушыны (немесе оның уәкілетті өкілін) ұйым құқығының (талабының) үшінші тұлғаға шарт бойынша ауысу талаптарын қамтитын шарт (бұдан әрі – талап ету құқығын басқаға беру шарты) жасалған кезде хабардар етуге:

аталған Кепіл билеті бойынша Ломбардтың құқықтарын (талаптарын) микрокредит беру туралы шарт бойынша үшінші тұлғаға жоспарланып отырған басқаға беру туралы, сондай-ақ Кепіл билетінде көзделген тәсілмен, сондай-ақ ақпараттандыру объектілері арқылы осындай басқаға беруге байланысты Қарыз алушының дербес деректерін өңдеу туралы талап ету

құқығын басқаға беру шарты жасалғанға дейін;

шартта көзделген не Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін тәсілмен үшінші тұлғаға микрокредит беру туралы шарт бойынша одан әрі төлемдерді жүзеге асыру қажеттігін көрсете отырып, талап ету құқығын басқаға беру шарты жасалған күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде (құқықтары (талаптары) берілген тұлғаның атауы, орналасқан жері және банктік деректемелері) құқықтың (талаптардың) өтуі туралы) микрокредит беру туралы шарт бойынша не микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықтар (талаптар) сенімгерлік басқаруға берілген жағдайда - микрокредит беру туралы шарт бойынша берілген құқықтардың (талаптардың) көлемі, микрокредит беру туралы шарт бойынша берешектің мөлшері мен құрылымы (негізгі борыш, сыйақы, комиссия, тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) және төленуге жататын басқа да сомаларды көрсете отырып.

4) Қарыз алушыны шартта көзделген тәсілмен және мерзімдерде, бірақ мерзімі өткен күннен бастап күнтізбелік он күннен кешіктірмей, сондай-ақ ақпараттандыру объектілері арқылы хабардар етуге:

шарт бойынша міндеттемені орындау бойынша мерзімін өткізіп алудың туындауы және хабарламада көрсетілген күнге мерзімі өткен берешектің мөлшерін көрсете отырып, төлемдер енгізу қажеттілігі туралы;

Қарыз алушы – жеке тұлғаның шарт бойынша осы Ережелердің 4.8-тармағының 5) тармақшасында көзделген өтінішпен Ломбардқа жүгіну құқығы туралы;

Қарыз алушының Шарт бойынша өз міндеттемелерін орындамауының салдары туралы.

Ломбард Қарыз алушыны хабардар ету үшін коллекторлық агенттікті тартуға құқылы.

Шартта хабарлама, егер ол борышкерге шартта көзделген келесі тәсілдердің бірімен жіберілген болса, жеткізілген болып есептеледі деген шарт қамтылады:

Шартта көрсетілген электрондық пошта мекенжайына;

Шартта көрсетілген тұрғылықты жері бойынша тапсырылғаны туралы хабарламасы бар тапсырысты хатпен, оның ішінде көрсетілген мекенжай бойынша тұратын отбасының кәмелетке толған мүшелерінің бірі алған жағдайда;

жеткізуді тіркеуді қамтамасыз ететін өзге де байланыс құралдарын пайдалана отырып;

5) Қарыз алушының өтінішін алған күннен кейін күнтізбелік он бес күн ішінде уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде айқындалған тәртіппен және жазбаша түрде, сондай-ақ ақпараттандыру объектілері арқылы не шартта көзделген тәсілмен шарт талаптарына ұсынылған өзгерістерді келесі шешімдердің бірі туралы хабарлауға:

- шарт талаптарына ұсынылған өзгерістермен келісу туралы;

- микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгерту бойынша қарсы ұсыныс туралы;

- осындай бас тарту себептерінің дәлелді негіздемесін көрсете отырып, Шарт талаптарын өзгертуден бас тарту туралы;

6) Ломбард шартта көзделген тәртіппен жақсартатын талаптарды қолданған кезде Шарт талаптарының өзгергені туралы Қарыз алушыны хабардар етуге;

7) тараптар қол қойған микрокредитті өтеу кестесінің шартына қосымша.

Қарыз алушының ақшалай міндеттемелерінің сомасын (мөлшерін) және (немесе) оларды төлеу мерзімін өзгертуге әкеп соғатын микрокредит шарттары өзгерген кезде ұйым жаңа шарттарды ескере отырып, микрокредитті өтеудің жаңа кестесін жасайды және Қарыз

алушыға береді;

8) қаржы мониторингі бойынша уәкілетті органға «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес мәліметтерді хабарлауға;

9) орналасқан жері өзгерген не атауы өзгерген жағдайда бұл туралы уәкілетті органға, сондай – ақ Қарыз алушыларға (өтініш берушілерге) тиісті ақпаратты Ломбардтың орналасқан жері бойынша қазақ және орыс тілдеріндегі екі баспа басылымында, сондай-ақ Қарыз алушының (өтініш берушінің) - жеке тұлғаның заңды мекенжайы бойынша не әрбір Қарыз алушыны жазбаша хабардар ету жолымен жазбаша хабарлауға (өтініш берушінің) осындай өзгерістер болған күннен бастап күнтізбелік отыз күннен кешіктірілмейтін мерзімде;

10) микрокредиттер беру ережелерінің көшірмесін Ломбардтың Қарыз алушысы (өтініш берушісі) көруге және танысуға қолжетімді жерде, оның ішінде Ломбардтың интернет-ресурсында орналастыруға;

11) Қарыз алушыға микрокредитті алуға, қызмет көрсетуге және өтеуге (қайтаруға) байланысты төлемдер туралы толық және анық ақпарат беруге;

12) борышкерлермен байланысу үшін коллекторлық агенттіктің атауын, орналасқан жерін, коллекторлық агенттіктің телефон нөмірлерін көрсете отырып, берешекті сотқа дейінгі өндіріп алуға және берешекті Кепіл билетінде көзделген тәсілмен реттеуге берген күні, сондай-ақ ақпараттандыру объектілері арқылы Қарыз алушыны хабардар етуге;

13) микрокредит беру құпиясын сақтауға;

14) «Микроқаржы қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 7-бабы 2-тармағында, Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де міндеттерді сақтауға.

4.11. Ломбардқа шектеулер келесілерге тыйым салуды қарастырады:

1) сыйақы мөлшерлемесін (оларды төмендету жағдайларын қоспағанда) және (немесе) микрокредитті өтеу тәсілі мен әдісін біржақты тәртіппен өзгертуге;

2) микрокредит бойынша сыйақы мен тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл) қоспағанда, Қарыз алушыдан кез келген төлемдерді белгілеу және өндіріп алуға;

3) микрокредит, тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) және микрокредитті мерзімінен бұрын қайтарғаны үшін басқа да төлемдер сомасын ұйымға мерзімінен бұрын толық немесе ішінара қайтарған жеке тұлға болып табылатын қарыз алушыдан талап етуге;

4) шарт бойынша микрокредит сомасын ұлғайтуға;

5) Егер негізгі борышты және (немесе) сыйақыны өтеу күні демалыс не мереке күніне түссе, тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) және негізгі борышты өндіріп алу және (немесе) сыйақыны төлеу одан кейінгі жұмыс күні жүргізіледі;

6) теңгемен берілген микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелер мен төлемдерді кез келген валюталық баламаға байланыстыра отырып индекстеуге.

7) негізгі борыш сомасы тіркеуге жататын мүліктің кепілімен және (немесе) оны жасасу күніне ақша кепілімен толық қамтамасыз етілетін шартты қоспағанда, кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес Қарыз алушы - жеке тұлғаның микрокредиті бойынша негізгі борыш және (немесе) сыйақы сомалары бойынша төлемдердің кез келгенін өтеу бойынша міндеттемені орындау мерзімін өткізіп алған күнтізбелік тоқсан күн өткеннен кейін есептелген сыйақыны, тұрақсыздық айыбын (айыппұлдарды, өсімпұлдарды) төлеуді талап етуге;

8) Қарыз алушының Ломбардтың Кепіл билетінің талаптарына өзгерістер енгізу

туралы өтінішін қарау кезеңінде микрокредитті мерзімінен бұрын өтеуді талап етуге;

9) Қарыз алушыдан микрокредит беру туралы шарт бойынша борыш сомасын өндіріп алу үшін жеке сот орындаушыларымен ынтымақтастықты көздейтін шарттар жасасуға, сондай-ақ «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 12-1-бабының 2-тармағына және (немесе) «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 64-бабының 1-тармағына сәйкес Ломбардтың үлестес тұлғасы болып табылатын жеке сот орындаушысымен атқарушылық құжатты орындау шарттары туралы келісім (шарт) жасасуға;

10) «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 12-1-бабының 2-тармағына және (немесе) «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 64-бабының 1-тармағына сәйкес нотариаттық іс-әрекеттер жасау үшін Ломбардтың үлестес тұлғасы болып табылатын нотариусқа жүгінуге;

11) жеке тұлғамен жасалған Кепіл билетінің қолданылу мерзімін оның келісімінсіз және микрокредит беру туралы шарттың талаптарын сақтауды не жақсартуды қамтамасыз етпейтін шарттарда ұлғайтуға;

12) Қызметтерді коллекторлық агенттік және (немесе) сервистік компания Ломбардқа көрсететін жағдайларды қоспағанда, берешекті сотқа дейінгі өндіріп алу және реттеу, сондай-ақ берешекке байланысты ақпаратты жинау бойынша қызметтерді үшінші тұлғалардан алуға;

13) берешек сотқа дейінгі өндіріп алуларда болған және коллекторлық агенттікте реттелген кезеңде Ломбард құқылы емес:

- талап арыз берешекті өндіріп алу туралы сотқа талап арыз беруге;
- коллекторлық агенттіктің жұмысында берешек болған кезең үшін сыйақы төлеуді талап етуге, сондай-ақ көрсетілген кезеңде негізгі борыш пен сыйақыны уақтылы өтемегені үшін тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл) есептеуге.

4.12. Кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес микрокредит алатын жеке тұлғамен жасалатын шартқа Шарттың ажырамас бөлігі болып табылатын титулдық Парақ қоса беріледі.

Титул парағы шарттың бастапқы парақтары түрінде жазылады және осы Ережелердің 4.7-тармағының 1), 2), 3), 4), 5), 6), 7) және 9) тармақшаларында көрсетілген ретпен көзделген талаптарды қамтиды. Бұл ретте осы Ережелердің 4.7-тармағының 3) тармақшасында көзделген шарт шарттың бірінші бетінде жазылады.

4.13. Шарттың мәтіні А4 форматындағы парақтарда «Times New Roman» шрифтімен 12-ден кем емес, кәдімгі әріпаралық, бір жоларалық интервалмен және абзац шегіністерін қолданумен басылады.

4.14. Осы Ережелердің 4.7-тармағының 8), 10), 11) және 12) тармақшаларында және 4.8. тармағының 6 тармақшасында көзделген талаптар шартта титулдық беттен кейін көрсетілген ретпен жазылады.

Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің (жалпы бөлім) 389-бабына сәйкес қосылу талаптарында шарт жасалған жағдайда, Қарыз алушыға ұсынылатын Шарттың (қосылу туралы өтініштің) бөлігі осы Ережелердің 4.12-тармағының екінші бөлігінің талаптарына сәйкес келеді, сондай-ақ шартта тиісті ретпен көрсетілетін осы тармақта көзделген талаптарды қамтиды. Бұл ретте қосылу туралы өтініш шарттың титулдық парағына теңестіріледі.

4.15. Қарыз алушы тарапынан шартқа қол қою тек Қарыз алушының өзінің ізгі ниеті болып табылады, Ломбард тарапынан қол қою мақсатында ешқандай қысым көрсетілмейді.

5. МИКРОКРЕДИТ БЕРУДІҢ ШЕКТІ СОМАЛАРЫ МЕН МЕРЗІМДЕРІ

5.1. Бір Кепіл билеті бойынша 45 (қырық бес) АЕК-тен аспайтын мөлшерде микрокредиттер берудің ең ұзақ мерзімі ұзарту мүмкіндігімен 45 күнтізбелік күнді құрайды, бұл ретте барлық ұзартулардың жалпы мерзімі 90 күннен аспауға тиіс.

Микрокредиттің ең ұзақ мерзімі 45 күнге дейін.

5.2. Ломбардтың Жеке тұлғаларға жеке пайдалануға арналған бір кепіл билеті (шарт) бойынша Жылжымалы мүлікті кепілге қою арқылы микрокредиттер беру бойынша қызметі тиісті қаржы жылына арналған республикалық бюджет туралы заңда белгіленген айлық есептік көрсеткіштің сегіз мың еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде бір жылға дейінгі ең жоғары мерзіммен шектеледі.

5.3. Ломбард микрокредиттің екі түрін бекітті:

- Шарттың бірінші түрі - **45 (қырық бес) күнтізбелік күнге дейінгі** мерзімде республикалық бюджет туралы заңмен тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің **45 (қырық бес) мөлшеріне дейін**.
- Шарттың екінші түрі – 1 (бір) жылға дейінгі мерзімге республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің **45 мөлшерінен жоғары**.

5.4. Өтініш беруші, кейіннен қарыз алушы өз кепілі шегінде микрокредит түрін дербес таңдайды.

6. БЕРІЛЕТІН МИКРОКРЕДИТТЕР БОЙЫНША СЫЙАҚЫ МӨЛШЕРЛЕМЕЛЕРІНІҢ ШЕКТІ ШАМАЛАРЫ

6.1. Көлемі республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің 45 (қырық бес еселенген) мөлшерінен аспайтын, күнтізбелік 45 (қырық бес еселенген) күнге дейінгі мерзімге берілетін микрокредиттер бойынша сыйақының шекті мөлшерлемесі: күніне 0,3 (нөл бүтін оннан үш) пайыздан кем, бірақ 179 пайыздан аспайтын (жүз жетпіс тоғыз) пайыз.

6.2. Сыйақы мен тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) сомасын қоса алғанда, республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің 45 (қырық бес) мөлшерінен аспайтын микрокредиттер сомасы күнтізбелік 45 (қырық бес) күнге дейінгі мерзімге жасалған Кепіл билеті бойынша барлық төлемдер жиынтығында Кепіл билетінің бүкіл қолданылу кезеңі үшін берілген микрокредит сомасының жартысынан аспауға тиіс.

6.3. Республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген 45 айлық есептік көрсеткіштен 1 (бір) күнтізбелік жылға дейінгі мерзімге берілетін микрокредиттер бойынша сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесінің шекті мөлшері ЖТСМ-нің 46 (қырық алты) % - нан аспайды.

6.4. Ломбард микрокредит бойынша сыйақы мөлшерлемелері туралы ақпаратты қамтитын жарнаманы тарату және (немесе) орналастыру кезінде міндетті түрде жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін көрсетеді.

6.5. Микрокредит беруге және қызмет көрсетуге байланысты сыйақы мөлшерлемесін жасасу, өзгерту және (немесе) жаңа комиссиялар мен өзге де төлемдерді өзгерту немесе енгізу күніне сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесі осы Ережелердің 6.1 және 6.3-тармақтарында бекітілген шекті мөлшерден аспауға тиіс.

6.6. Сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесі - микрокредит бергені, қызмет көрсеткені

және өтегені (қайтарғаны) үшін Ломбардқа төленуге жататын комиссиялық және өзге де төлемдер болған кезде сыйақыны қамтитын Қарыз алушының шығыстарын ескере отырып есептелетін микрокредит бойынша анық, жылдық, тиімді, салыстырмалы есептеудегі сыйақы мөлшерлемесі болып табылады. Микрокредит бойынша сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесінің мөлшері оның шекті мөлшерінен аспауға тиіс.

6.7. Қарыз алушының ақшалай міндеттемелері сомасының (мөлшерінің) және (немесе) оларды төлеу мерзімінің өзгеруіне әкеп соғатын Шарттың (Кепіл билетінің) талаптары өзгерген кезде жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің нақтыланған мәнін есептеу Қарыз алушы төлеген микрокредит бойынша төлемдерді есепке алмағанда, шарттар өзгерген күнге берешектің қалдығы, микрокредитті өтеудің қалған мерзімі негізге алына отырып жүргізіледі.

7. БЕРІЛГЕН МИКРОКРЕДИТТЕР БОЙЫНША СЫЙАҚЫ ТӨЛЕУ ТӘРТІБІ

7.1. Берілген микрокредитті пайдаланғаны үшін Қарыз алушы Ломбардқа шартта белгіленген мөлшерде және мерзімде сыйақы төлейді. Сыйақы мөлшерлемелері микрокредиттеудің әрбір түрі үшін жеке бекітіледі және осы Ережелерде баяндалады.

7.2. Сыйақы микрокредит беру туралы шартта көрсетілген мерзімде қолма - қол тәсілмен - Ломбард бөлімшелеріндегі ломбард кассасына ақша енгізу арқылы не қолма-қол ақшасыз тәсілмен-ломбардтың Шартта көрсетілген банк шотына ақша аудару арқылы төленеді.

Үшінші тұлғалардың электрондық терминалдары арқылы қолма-қол ақшасыз төлемдерді (мысалы, банктік комиссиялар), төлемдерді жүзеге асыру үшін ықтимал шығыстарды қарыз алушы дербес көтереді. Мұндай жағдайларда қарыз алушы жүргізетін төлемнің сомасы көрсетілген шығыстардың төленгенін ескере отырып, Ломбард қызметкеріне дербес хабарлануға тиіс.

7.3. Микрокредит бойынша сыйақы төлеу шарт талаптарына және шарттың ажырамас бөлігі болып табылатын микрокредитті өтеу кестесіне немесе микрокредит мерзімінің соңында біржолғы төлемге сәйкес жүзеге асырылады.

Қарыз алушымен жасалған кепіл билеті бойынша қарыз алушы жүргізген төлем сомасы, егер ол Қарыз алушының кепіл билеті бойынша міндеттемесін орындау үшін жеткіліксіз болса, қарыз алушының берешегін келесі кезектілікпен өтейді:

- 1) қарыз алушының берешегін мәжбүрлеп соттан тыс және сот тәртібімен өндіріп алу бойынша ломбард шығыстары;
- 2) тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) ;
- 3) сыйақы бойынша берешек;
- 4) негізгі борыш бойынша берешек.

7.4. Сыйақыны есептеу қарыз алушы микрокредитті, сыйақыны, тұрақсыздық айыбын (берешегі болған кезде) қайтару, сондай-ақ микрокредитті және есептелген сыйақыны мерзімінен бұрын қайтару бойынша міндеттемені толық орындаған күннен кейінгі күннен бастап тоқтатылады.

7.5. Қарыз алушының жазбаша өтініші бойынша шартта көзделген микрокредитті өтеу мерзімі ломбардтың қалауы бойынша қолданыстағы немесе жақсарту талаптарында ұзартылуы мүмкін. Микрокредитті өтеу мерзімі ұзартылған кезде ұсынылған микрокредиттің жалпы сомасына Шарттың және осы Ережелердің талаптары бойынша есептелген сыйақы есептеледі.

7.6. Есептелген сыйақылар толық өтелген жағдайда, қарыз алушының ауызша өтініші негізінде микрокредитті ішінара, мерзімінен бұрын өтеуге жол беріледі. Бұл ретте микрокредитті одан әрі пайдаланғаны үшін сыйақы кепіл билеті негізінде есептеледі.

7.7. Қарыз алушының берешегі болған кезде Қарыз алушының микрокредит бойынша

міндеттемелерін орындау үшін Қарыз алушы жүргізген төлем сомасы жеткіліксіз болған кезде Қарыз алушының берешегін өтеу мақсатында келесі кезектілікте ескеріледі:

1) Ломбардтың Қарыз алушының берешегін мәжбүрлеп соттан тыс және сот тәртібімен өндіріп алу бойынша шығыстары;

2) тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) ;

3) сыйақы бойынша берешек;

4) негізгі қарыз бойынша берешек.

8. ЛОМБАРД ҚАБЫЛДАЙТЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

8.1. Микрокредит беру туралы шарт бойынша қарыз алушының міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз ету үшін қарыз алушы (кепіл беруші) ломбардқа (кепіл ұстаушыға) өзіне меншік құқығымен тиесілі, жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүлікті кепілге береді. Ломбардта кепіл құқығы ломбардтың кепіл билетін беруімен ресімделетін ломбардта заттарды кепілге салу туралы шарт негізінде туындайды және Қарыз алушы міндеттемелерді бұзған жағдайда ломбардқа кепілге салынған мүлік құнынан өтемақы алу құқығын береді.

8.2. Ломбард микрокредит беру туралы шарт бойынша қамтамасыз ету ретінде мыналарды қабылдайды::

- бағалы металдардан жасалған бұйымдар;
- тұрмыстық / Сандық техника
- теріден жасалған бұйымдар.

8.3. Микрокредит беру туралы шарт бойынша қамтамасыз ету ретінде Ломбард бағалы металдардан жасалған зергерлік бұйымдарды қабылдайды. Кепілге берілетін зергерлік бұйымдарға қойылатын талаптар:

Ломбард әртүрлі өндірушілердің бағалы металдардан жасалған бұйымдарын, әртүрлі сынамаларды, оның ішінде қолдан жасалған/қолдан жасалған бұйымдарды қабылдайды.

Ломбард материалдық жағынан ескірген және сапасы күмәнді зергерлік бұйымдарды кепіл заты ретінде қабылдамайды. Зергерлік бұйымдарға үшінші тұлғалардың құқықтарымен ауыртпалық салынбауға тиіс.

Ломбардтың құрамында бағалы металдар мен асыл тастар бар тұтас және жиынтықты зергерлік бұйымдарды зергерлік бұйымдардың сынықтары ретінде кепіл заты ретінде қабылдауына жол берілмейді.

8.4. Кепіл беруші, Ломбард кепілге беретін зергерлік алтын бұйымдардың түпнұсқалығын тексеру кезінде мынадай реактивтер мен аспаптар пайдаланылады:

- зергерлік алтын бұйымдар үшін 750 сынама (18 карат алтын) - қышқыл реактив;
- зергерлік алтын бұйымдар үшін 375 сынама (9 карат алтын) - қышқыл реактив;
- зергерлік алтын бұйымдар үшін 585 - 583 сынамалар (14 карат алтын) - хлор және қышқыл реактиві;
- күміс зергерлік бұйымдар үшін - хромпик;
- зергерлік алтын бұйымдар үшін-сынама тас;
- зергерлік алтын бұйымдар үшін-надфиль;
- бұйымның нақты салмағын анықтауға арналған таразылар;
- зергерлік бұйымдағы сынаманы және атаулы таңбаны нақтылауға арналған лупа.

8.5. Кепіл затын бағалау кезінде Ломбард қызметкері кепіл мүлкінің сапалық және сандық сипаттамаларын, оның өтімділігін ескереді. Зергерлік бұйымдар оның сапасы мен түпнұсқалығын тексеру үшін химиялық реактивтермен міндетті түрде тексеріледі.

Кепілге берілетін зергерлік бұйымды бағалауды ломбард қызметкері кепілге берілетін зергерлік бұйымдарды бағалау бойынша ломбардта бекітілген мөлшерлемелерге сәйкес жүргізеді.

8.6. Ломбард зергерлік алтын бұйымдарды ұқсас бұйымдардың нарықтық құнының 10% - дан 90% - ға дейін бағалайды. Кепіл беруші өнім жақсы жағдайда болған жағдайда ғана өнімді бағалаудың максималды мөлшеріне сене алады.

Кепіл беруші кепіл ретінде берілетін зергерлік бұйымдарды немесе зергерлік бұйымдардың сынықтарын химиялық реактивтермен байқаудан немесе тексеруден бас тартқан жағдайда, бұл бұйымдарды Ломбард қабылдамайды.

8.7. Кепілдік билетте зергерлік алтын бұйымдардың сипаттамасы қамтылады, ол мыналарды қамтиды: жеке сәйкестендіру белгілері мен бұйымның сақталу дәрежесі көрсетілген зергерлік бұйымның атауы, бұйымның сынамасы, салмағы, оның мөлшері (қажет болған жағдайда), бағалау сомасы және өзге де шарттар.

8.9. Кепіл билетінде бұйымның сипаттамасы бар, ол жерде келесі ақпарат бар: жеке сәйкестендіру белгілері көрсетілген атауы, бұйымның сақталу дәрежесі және бар ақаулар, бағалау сомасы және басқа шарттар.

8.10. Ломбард қызметкерлерінің тексеру, бағалау, консультациялар бойынша іс-әрекеттері тегін болып табылады және шарт жасасу және микрокредит беру үшін негіз болып табылмайды.

8.11. Кепіл мүлкін алған кезде Ломбард қызметкері оны Қарыз алушының қатысуымен мөр басады және/немесе пломбылайды. Ломбард Қарыз алушыға кепіл мүлкін мөрлеуге және/немесе пломбалауға көз жеткізу мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

8.12. Микрокредит беру туралы шарттар бойынша қамтамасыз ету ретінде Ломбард келесі заттарды кепілге алмайды:

- 1) айналымнан алынған не айналымда шектелген мүлік;
- 2) жылжымайтын мүлік;
- 3) тыйым салынған мүлік;
- 4) үшінші тұлғалардың құқықтарымен ауыртпалық салынған мүлік;
- 5) болашақта Кепіл берушінің меншігіне түсетін мүлік;
- 6) тез бұзылатын шикізат, тамақ өнімдері;
- 7) балалар керек-жарақтары;
- 8) мүгедектердің жүріп-тұруына арнайы арналған көлік құралдары, техникалық көмекші (компенсаторлық) құралдар және мүгедектердің жүріп-тұруына арналған арнайы құралдар;
- 9) халықаралық және мемлекеттік жүлделер, мемлекеттік ордендер, медальдар және Қазақстан Республикасының құрметті атақтарына төс белгілер;
- 10) Ітері және басқа да бағалы киімдерді, асхана сервиздерін, бағалы металдардан жасалған, сондай-ақ көркемдік құндылығы бар заттарды қоспағанда, пайдаланудағы киімдерді, аяқ киімдерді, іш киімдерді, төсек-орын жабдықтарын, ас үй және асхана ыдыстарын;
- 11) құрамында бағалы металдар мен асыл тастар бар, зергерлік бұйымдардың сынықтары сияқты тұтас және жиынтық зергерлік бұйымдар.

9. БЕРІЛЕТІН МИКРОКРЕДИТТЕР БОЙЫНША ЖЫЛДЫҚ ТИІМДІ СЫЙАҚЫ

МӨЛШЕРЛЕМЕСІН ЕСЕПТЕУ ҚАҒИДАЛАРЫ

9.1. Сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесін есептеу кезінде Ломбард Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2019 жылғы 26 қарашада № 208 бекіткен «Берілетін микрокредиттер бойынша сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесін есептеу ережелерін» басшылыққа алады, олар келесілерді белгілейді:

Жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі деп реттеушінің ережелеріне сәйкес есептелетін микрокредит бойынша сенімді, жылдық, тиімді, салыстырмалы есептеудегі сыйақы мөлшерлемесі түсініледі.

Берілетін микрокредиттер бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі келесі формула бойынша есептеледі:

$$\sum_{j=1}^n \frac{S_j}{(1 + APR)^{t_j/365}} = \sum_{i=1}^m \frac{P_i}{(1 + APR)^{t_i/365}}$$

осында:

n - қарыз алушыға соңғы төлемнің реттік нөмірі;

j - қарыз алушыға төлемнің реттік нөмірі;

S_j - қарыз алушыға J-төлем сомасы;

APR - жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі;

t_j-микрокредит берілген күннен бастап қарыз алушыға j-той төлемі сәтіне дейінгі уақыт кезеңі (күнмен);

m-қарыз алушының соңғы төлемінің реттік нөмірі;

i-қарыз алушы төлемінің реттік нөмірі;

P_i-қарыз алушының I-ші төлемінің сомасы;

t_i-микрокредит берілген күннен бастап қарыз алушының i-ші төлем сәтіне дейінгі уақыт кезеңі (күндермен).

9.2.Егер сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесін есептеу кезінде алынған санның оннан астам белгісі болса, ол былайша оныншы үлестерге дейін дөңгелектеуге жатады:

1) Егер жүзінші үлес 5-тен үлкен немесе оған тең болса, оныншы үлес 1-ге артады, одан кейінгі барлық белгілер алынып тасталады;

2) Егер жүзінші үлес 5-тен аз болса, оныншы үлес өзгеріссіз қалады, одан кейінгі барлық белгілер алынып тасталады.

9.3. Микрокредит бойынша сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесінің есебіне қарыз алушының негізгі борышты және (немесе) сыйақыны төлеу бойынша микрокредит беру туралы шарттың талаптарын сақтамауына байланысты туындаған төлемдерді (өсімпұлды, айыппұлды) қоспағанда, Қарыз алушының барлық төлемдері енгізіледі.

9.4. Қарыз алушылардың микроқаржы ұйымдарына төлеген төлемдері және микроқаржы ұйымдарының Қарыз алушыларға төлеген төлемдері олардың нақты төленген күндеріне жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін есептеу мақсатында, болашақ төлемдер кестесі бойынша ескеріледі.

Микроқаржы ұйымдары микрокредит беру туралы шартта жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін көрсетеді.

9.5. Жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін есептеу:

1) микрокредит беру туралы шарт, микрокредит беру туралы шартқа қосымша келісімдер жасалған күнге;

2) Қарыз алушының ауызша немесе жазбаша талабы бойынша;

3) Қарыз алушының ақшалай міндеттемелерінің сомасын (мөлшерін) және (немесе) оларды төлеу мерзімін өзгертуге әкеп соғатын микрокредит беру туралы шартқа өзгерістер мен толықтырулар енгізілген жағдайда.

9.6. Қарыз алушының ақшалай міндеттемелерінің сомасын (мөлшерін) және (немесе) оларды төлеу мерзімін өзгертуге әкеп соғатын микрокредит беру туралы шарттың талаптары өзгерген кезде жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің нақтыланған мәнін есептеу Қарыз алушы басынан бастап жүргізген микрокредит бойынша төлемдерді есепке алмағанда, шарттар өзгерген күнге берешектің қалдығы, микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімінен бастап микрокредитті өтеудің қалған мерзімі негізге алына отырып жүргізіледі.

9.7. Микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықтарды (талаптарды) басқаға беру кезінде сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесін есептеуді микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықтар (талаптар) берілген үшінші тұлға жүргізеді.

9.8. Жылдық тиімді ставка ЖТСМ есептеудің осы ережелеріне сәйкес қалыптастырылады.

9.9. Ломбард микрокредит бойынша сыйақы шамалары туралы ақпаратты қамтитын жарнаманы тарату және (немесе) орналастыру кезінде міндетті түрде жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін көрсетеді.

10. МИКРОКРЕДИТТІ ӨТЕУ ӘДІСТЕРІ

10.1. Ломбард өтеу кестелерін есептеу кезінде микрокредитті өтеудің келесі әдістерін қолданады (егер өтеу біржолғы төлеммен жүргізілмесе):

- микрокредит бойынша берешекті өтеу негізгі борыш бойынша төлемдердің тең сомаларын және негізгі борыштың қалдығына кезең ішінде есептелген сыйақыны қамтитын азайтылатын төлемдермен жүзеге асырылатын сараланған төлемдер әдісі;
- аннуитеттік төлемдер әдісі, онда микрокредит бойынша берешекті өтеу микрокредиттің бүкіл мерзімі ішінде тең төлемдермен жүзеге асырылады, оның ішінде негізгі борыш бойынша төлемдер ұлғаяды және негізгі борыштың қалдығы кезеңіне есептелген сыйақы бойынша төлемдер азаяды. Бірінші және соңғы төлемдердің мөлшері басқалардан өзгеше болуы мүмкін.
- микрокредит пен сыйақының толық сомасын қамтитын микрокредит бойынша берешекті өтеу микрокредитті өтеу мерзімінде біржолғы төлеммен жүзеге асырылатын **төлемдердің қосымша әдісі**.

10.2. Жеке микрокредит бойынша негізгі борышты өтеу кезеңділігі, сондай-ақ микрокредитті өтеу әдісі микрокредит беру туралы шарттың ажырамас бөлігі болып табылатын микрокредитті өтеу кестесінде көрсетіледі.

11. БЕРЕШЕКТІ РЕТТЕУ ШАРТТАРЫ МЕН ТӘРТІБІ ЖӘНЕ ТӨЛЕМГЕ ҚАБІЛЕТСІЗ ҚАРЫЗ АЛУШЫҒА ҚАТЫСТЫ ҚОЛДАНЫЛАТЫН ШАРАЛАР

11.1. Кепіл билеті бойынша міндеттемені орындау мерзімі өткен жағдайда, бірақ ол басталған күннен бастап күнтізбелік он күннен кешіктірмей Ломбард Қарыз алушыны Кепіл билетінде көзделген тәсілмен және мерзімдерде келесілер туралы хабардар етуге міндетті:

11.1.1. Кепіл билеті бойынша міндеттемені орындау бойынша мерзімін өткізіп алу және хабарламада көрсетілген күнге мерзімі өткен берешектің мөлшерін көрсете отырып,

төлемдер енгізу қажеттілігі туындағаны туралы;

11.1.2. Қарыз алушының Кепіл билеті бойынша осы Ережелердің 11.3-тармағында көзделген өтінішпен Ломбардқа жүгіну құқығы туралы;

11.1.3. Қарыз алушының Кепіл билеті бойынша өз міндеттемелерін орындамауының салдары туралы.

11.2. Ломбард Қарыз алушыны хабардар ету үшін коллекторлық агенттікті тартуға құқылы.

11.3. Қарыз алушы – жеке тұлға ұйым шарты бойынша міндеттемені орындау мерзімі өткен және (немесе) жазбаша нысанда не шартта көзделген тәсілмен ұсынылған күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде шарт бойынша міндеттемені орындаудың мерзімін өткізіп алу себептері, кірістер және оның шарт талаптарына өзгерістер енгізу туралы өтінішін негіздейтін басқа да расталған мән-жайлар (фактілер) туралы мәліметтерді қамтитын өтінішпен келуге, оның ішінде:

11.3.1. Кепіл билеті бойынша сыйақы мөлшерлемесін төмендету жағына қарай өзгерту арқылы;

11.3.2. негізгі борыш және (немесе) сыйақы бойынша төлемді кейінге қалдыру арқылы;

11.3.3. берешекті өтеу әдісін немесе өтеу кезектілігін, оның ішінде негізгі борышты басым тәртіппен өтей отырып өзгерту арқылы;

11.3.4. микрокредит мерзімін өзгерту арқылы;

11.3.5. мерзімі өткен негізгі борышты және (немесе) сыйақыны кешіру, микрокредит бойынша тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) жою арқылы;

11.3.6. кепілге салынған мүлікті Ломбардқа беру жолымен Кепіл билеті бойынша міндеттемені орындаудың орнына шегініспен ұсыну арқылы жүзеге асырылады.

Бұл ретте Қарыз алушы өз өтінішінде кірістердің төмендеу себепін көрсетуге, сондай-ақ әлеуметтік және материалдық жағдайдың растайтын құжаттарын ұсынуға міндетті.

Қарыз алушы келесі жағдайларда шарт талаптарына өзгерістер енгізу туралы өтінішпен жүгінуге құқылы:

- 1) Қарыз алушыны жұмыспен қамту органдарында жұмыссыз ретінде тіркелуі
- 2) Қарыз алушының әлеуметтік мәртебесінің өзгеруі, атап айтқанда ХӘОТ-қа жатқызу, сол сияқты орташа айлық табыстың төмендеуіне әсер еткен Қарыз алушының бірге тұратын жақын туысы, жұбайы (зайыбы) ХӘОТ мәртебесін алуы
- 3) Қарыз алушының аурумен байланысты уақытша еңбекке жарамсыздығы (3 айдан астам)
- 4) Қарыз алушының бала күтімі бойынша демалысқа шығуы
- 5) Қарыз алушының мерзімді әскери қызметке шақырылуы
- 6) Қарыз алушының жақын туыстарының, жұбайының (зайыбының) ауруына (әлеуметтік маңызы бар аурулар қатарынан) не қайтыс болуына байланысты отбасылық мән-жайлар
- 7) Қарыз алушыға материалдық залал келтірген мән-жайлар (ұрлық, өрт және т.б.).

11.3.7. Қарыз алушы микроқаржы қызметі туралы Заңның 9-2 - бабының 2-тармағына сәйкес ломбардқа микрокредит беру туралы шарттың талаптарына өзгерістер енгізу туралы өтініш (бұдан әрі-өтініш) береді. *Өтінішке міндеттемені орындаудың кешіктірілуінің туындауына әкеп соққан мән-жайларды (фактілерді), кірістер туралы мәліметтерді және өтініш беруді негіздейтін басқа да мән-жайларды (фактілерді) растайтын құжаттар қоса беріледі. Қарыз алушының өтінішін қарау және микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемені орындау мерзімін өткізіп алудың туындауына әкеп соққан мән - жайларды*

(фактілерді) растау үшін қажетті құжаттардың тізбесі Қағидаларға №3 қосымшада (бұдан әрі-құжаттар тізбесі) айқындалады

Бұл ретте Қарыз алушы өз өтінішінде кірістердің төмендеу себебін көрсетуге, сондай-ақ Әлеуметтік және материалдық жағдайдың растайтын құжаттарын ұсынуға міндетті.

Қарыз алушы келесі жағдайларда шарт талаптарына өзгерістер енгізу туралы өтінішпен жүгінуге құқылы:

- 1) қарыз алушыны жұмыспен қамту органдарында жұмыссыз ретінде тіркеу
- 2) Қарыз алушының әлеуметтік мәртебесінен өзгеріс, атап айтқанда ХӨОТ-қа жатқызу, орташа айлық табыстың төмендеуіне әсер еткен, сол сияқты бірге тұратын қарыз алушының жақын туысы, жұбайы (зайыбы) ХӨОТ мәртебесін алу
- 3) қарыз алушының ауруға байланысты уақытша еңбекке жарамсыздығы (3 айдан астам)
- 4) қарыз алушының бала күтімі бойынша демалысқа шығуы
- 5) қарыз алушыны мерзімді әскери қызметке шақыру
- 6) қарыз алушының жақын туыстарының, жұбайының (зайыбының) ауруына (әлеуметтік маңызы бар аурулар қатарынан) не қайтыс болуына байланысты отбасылық мән-жайлар
- 7) *қарыз алушыға материалдық залал келтірген мән-жайлар (ұрлық, өрт және т. б.)*

11.4. Ломбард Қарыз алушының өтінішін алған күннен кейін күнтізбелік он бес күн ішінде Кепіл билетінің талаптарына ұсынылған өзгерістерді уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленген тәртіппен қарайды және осы Шартта көзделген тәсілмен жазбаша түрде Қарыз алушыға келесі шешімдердің бірі туралы хабарлайды:

11.4.1. Кепіл билетінің талаптарына ұсынылған өзгерістермен келісу туралы;

11.4.2. Кепіл билетінің шарттарын өзгерту бойынша қарсы ұсыныс туралы;

11.4.3. мұндай бас тарту себептерінің дәлелді негіздемесін көрсете отырып, Кепіл билетінің шарттарын өзгертуден бас тарту туралы.

Осы Ережелердің 11.4.2-тармақшасында көзделген Ломбард шешімін алған күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде Ломбард пен Қарыз алушы арасында өзара қолайлы шешімге қол жеткізбеу Кепіл билетінің шарттарын өзгертуден бас тарту болып саналады. Бұл мерзім екі тараптың келісімі болған жағдайда ұзартылуы мүмкін.

11.5. Қарыз алушы осы Ережелердің 11.4-тармағында көзделген Ломбард шешімін алған күннен бастап күнтізбелік он бес күн ішінде немесе Кепіл билетінің талаптарын өзгерту туралы өзара қолайлы шешімге қол жеткізілмеген кезде Ломбардты бір мезгілде хабардар ете отырып, уәкілетті органға жүгінуге құқылы.

11.6. Қарыз алушы осы Ережелердің 11.4.3-тармағында көзделген Ломбард шешімін алған күннен бастап күнтізбелік он бес күн ішінде немесе осы Ережелердің 11.4-тармағының екінші бөлігінде көзделген мерзімде микрокредит беру туралы Шарт талаптарын өзгерту туралы өзара қолайлы шешімге қол жеткізілмеген кезде Ломбардты бір мезгілде хабардар ете отырып, микроқаржы омбудсманьна жүгінуге құқылы.

Микроқаржы омбудсмань Қарыз алушының Ломбардқа жүгінгенінің және Ломбардпен микрокредит беру туралы Шарт талаптарын өзгерту туралы өзара қолайлы шешімге қол жеткізбегенінің дәлелдемелерін ұсынған кезде оның өтінішін қарайды.

11.7 Осы Ережелердің 11.1.1-тармақшасында көзделген талап қанағаттандырылмаған, сондай-ақ Қарыз алушы осы қосылу шартының 11.3-тармағында көзделген құқықтарды Кепіл билеті бойынша іске асырмаған не Қарыз алушы мен Ломбард арасында Кепіл

билетінің талаптарын өзгерту бойынша келісім болмаған жағдайларда Ломбард құқылы:

11.7.1. Қарыз алушыға қатысты шараларды қолдану туралы мәселені қарастыруға. Шараларды қолдану туралы шешім қабылдау Ломбардқа микрокредиттер беру ережелеріне сәйкес жүзеге асырылады;

11.7.2. берешекті сотқа дейінгі өндіріп алуға және реттеуге коллекторлық агенттікке беруге. Берешекті сотқа дейінгі өндіріп алуға және коллекторлық агенттікке реттеуге Қарыз алушы Кепіл билеті бойынша міндеттемелерді орындауды кешіктіруге жол берген кезде Кепіл билетінде коллекторлық агенттікті тартуға Ломбард құқығы болған кезде беруге жол беріледі.

Ломбард берешекті сотқа дейінгі өндіріп алуға және берешекті реттеуге берген күні бұл туралы Қарыз алушыны микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен, сондай-ақ борышкерлермен байланысу үшін коллекторлық агенттіктің атауын, орналасқан жерін, коллекторлық агенттіктің телефон нөмірлерін көрсете отырып, ақпараттандыру объектілері арқылы хабардар етеді;

11.7.3. Қазақстан Республикасының заңнамасында және (немесе) Кепіл билетінде көзделген шараларды қолдануға, оның ішінде Кепіл билеті бойынша борыш сомасын өндіріп алу туралы сотқа талап арызбен жүгінуге, сондай-ақ кепілге салынған мүлікті соттан тыс тәртіппен не сот тәртібімен өндіріп алуды қолдануға;

11.7.4. Қарыз алушыда ақшалай міндеттемені орындау мерзімі күнтізбелік тоқсан күннен асқан жағдайда, қосылу шартында және қолданыстағы заңнамада белгіленген талаптарды сақтай отырып, Кепіл билеті бойынша құқықтарды (талаптарды) адамға беруге (бұл шарт Қарыз алушыға қатысты «Қазақстан Республикасы азаматтарының төлем қабілеттілігін қалпына келтіру және банкроттық туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген тәртіппен төлем қабілеттілігін қалпына келтіру, соттан тыс немесе сот банкроттығы рәсімін қолданған жағдайда қолданыла алмайды.

11.8. Кепіл нысанасын сатуға, сондай-ақ мұндай мүлікті Ломбардтың меншігіне беруге Ломбард Қарыз алушының «Микроқаржы қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында және осы қосылу шартында белгіленген тәртіппен берешекті реттеу бойынша өтінішін қараған кезеңде жол берілмейді.

11.9. Қарыз алушы – әскери қызметшіге негізгі борыш пен сыйақы бойынша мерзімді әскери қызметті өткеру мерзімін қамтитын кезеңге және ол аяқталғаннан кейін 60 (алпыс) күнге микрокредит бойынша сыйақы есептелмей төлемді кейінге қалдыруды беру тәртібі

11.9.1. Ломбард кредиттік бюродан мерзімді әскери қызметке шақырылған Қарыз алушы бойынша мәліметтерді алған күннен бастап күнтізбелік 15 (он бес) күн ішінде Кепіл билеті бойынша негізгі борыш пен сыйақы бойынша төлемдерді мерзімді әскери қызметті өткеру мерзімін қамтитын кезеңге және ол аяқталғаннан кейін 60 (алпыс) күнге микрокредит бойынша сыйақы есептемей, кейінге қалдыруды (бұдан әрі – төлемдерді кейінге қалдыру) ұсынады, бұл туралы Қарыз алушы - әскери қызметшіні жазбаша түрде, сондай-ақ ақпараттандыру объектілері арқылы не Кепіл билетінде көзделген тәсілмен хабардар етеді.

11.9.2. Төлемдерді кейінге қалдыру Ломбард айқындайтын тәсілмен, микрокредит мерзімін ұлғайта отырып және төлемдер мөлшерін сақтай отырып, Кепіл билетіне қосымша келісімдерге қол қоймай ұсынылады. Микрокредит мерзімін ұлғайту туралы талап микрокредитті мерзімінен бұрын өтеу (қайтару) кезінде қолданылмайды.

11.9.3. Төлемдерді кейінге қалдырудан бас тартқан кезде Қарыз алушы-әскери қызметші (сенімхат бойынша Қарыз алушы-әскери қызметшінің мүддесінде әрекет ететін үшінші тұлға) Ломбард хабарламасын алған күннен бастап күнтізбелік 14 (он төрт) күн ішінде жазбаша нысанда не ақпараттандыру объектілері арқылы не Кепіл билетінде көзделген тәсілмен бас тарту туралы өтініш жібереді. Ломбард осы өтінішті алған күннен бастап күнтізбелік 15 (он бес) күн ішінде, Қарыз алушыны Кепіл билетінде көзделген тәсілмен,

сондай-ақ ақпараттандыру объектілері арқылы не Кепіл билетінде көзделген тәсілмен төлемдерді кейінге қалдырудың күшін жою және микрокредит бойынша сыйақыны есептеуді қайта бастау туралы хабардар етеді.

11.9.4. Қарыз алушы-әскери қызметші әскерге шақыру бойынша әскери қызмет мерзімі өткенге дейін мерзімді әскери қызметтен босатылған кезде Ломбард оны әскери бөлімнің тізімдерінен алып тастаған күннен бастап 60 (алпыс) күн өткеннен кейін төлемдерді кейінге қалдыруды беруді тоқтатады және микрокредит бойынша сыйақыны есептеуді қайта бастайды, бұл туралы оны жазбаша нысанда, сондай-ақ ақпараттандыру объектілері арқылы не, Кепіл билетімен қарастырылған тәсілмен хабардар етеді.

11.9.5. Негізгі борыш және (немесе) есептелген сыйақы бойынша мерзімі өткен берешегі бар Қарыз алушы - әскери қызметші бойынша Ломбард мерзімді әскери қызметті өткеру мерзімін және ол аяқталғаннан кейін 60 (алпыс) күнді қамтитын кезеңге Ережелердің 11-бөлімінің тармақшасында көзделген шараларды қолданбайды (қолдануды тоқтата тұрады).

11.9.6. Қарыз алушы - әскери қызметші әскерге шақыру бойынша әскери қызмет мерзімі өткенге дейін мерзімді әскери қызметтен босатылған кезде Ломбард оны әскери бөлімнің тізімдерінен алып тастаған күннен бастап 60 (алпыс) күн өткен соң Ережелердің 11-бөлімінің тармақшасында көзделген шараларды қолдануды қайта бастайды.

11.9.7. Ережелердің 11.9-11.9.6-тармақшаларының талаптары заңды күшіне енген сот актісі бар Кепіл билетіне, Кепіл билеті бойынша берешекті өндіріп алу туралы атқарушылық жазбаға, бітімгершілік келісімге немесе Кепіл билеті бойынша берешекті реттеу үшін не Кепіл билеті бойынша берешекті өндіріп алу туралы сот актісін орындау үшін жасалған дауды (жанжалды) медиация тәртібімен реттеу туралы келісімге қолданылмайды.

11.10. Мерзімі өткен берешегі бар Қарыз алушымен және (немесе) оның өкілімен және (немесе) Кепіл билеті шеңберінде Ломбардпен міндеттемелерге байланысты үшінші тұлғамен өзара әрекеттесу шарттары:

- телефон арқылы, оның ішінде ұйымның бастамасы бойынша интернет желісінде қоңырау шалу үшін қосымшаларды пайдалана отырып, жұмыс күні сағат 9.00-ден 21.00-ге дейінгі кезеңде бір реттен артық емес өзара өзара әрекеттесуге;

- әрбір өзара әрекеттесу кезінде келесілерді хабарлауға:

- Ломбардтың атауы туралы;

- Ломбардтың орналасқан жері туралы;

- өзара әрекеттесуді жүзеге асыратын тұлғаның тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде), лауазымы;

- Кепіл билетінде көзделген берешектің, негізгі борыштың, сыйақының, комиссиялардың, тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) мерзімі өткен және ағымдағы сомаларының қалдығының құрылымдары туралы;

- Қарыз алушының Кепіл билетінде, Заңда көзделген жауапкершілігі және өзге де міндеттемелері, сондай-ақ шартта көзделген міндеттемелерді орындамау немесе тиісінше орындамау салдары туралы.

- Көрсетілген шаралар шеңберінде өзара әрекеттесу кезінде келесі шектеулер сақталады:

- осы тармақшаның екінші және үшінші абзацтарында көзделмеген тәсілдермен және кезеңде өзара әрекеттесуді жүзеге асыруға;

- осы тармақшаның екінші және үшінші абзацтарында көзделген тәсілдермен және кезеңде мерзімі өткен берешекті реттеу және (немесе) өтеу үшін Қарыз алушының орналасқан жерін және (немесе) байланыс деректерін белгілеу жағдайларын қоспағанда, сондай-ақ ұйымның атауын, оның орналасқан жерін хабарлау кезінде шарт шеңберінде ұйыммен

міндеттемелермен байланысты емес үшінші тұлғамен өзара әрекеттесуге;

мерзімі өткен берешегі бар Қарыз алушыға және (немесе) оның өкіліне және (немесе) үшінші тұлғаға тегі және (немесе) аты және (немесе) әкесінің аты (бар болса) анық емес, сондай-ақ ұйымның жұмыс орны және (немесе) лауазымы туралы шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді хабарлауға;

мерзімі өткен берешегі бар Қарыз алушыны және (немесе) оның өкілін және (немесе) шарт шеңберіндегі ұйыммен міндеттемелермен байланысты үшінші тұлғаны берешектің мөлшеріне, сипатына және туындау негіздеріне қатысты жаңылыстыруға енгізуге;

өзара әрекеттесу асырылатын адамның ар-намысына, қадір-қасиетіне және іскерлік беделіне нұқсан келтіретін мәліметтерді тарату не осы адамның мүдделеріне мүлтік зиян келтіруі мүмкін мәліметтерді жария етуге.

12. ЕРЕЖЕГЕ ӨЗГЕРІСТЕР МЕН ТОЛЫҚТЫРУЛАР ЕНГІЗУ

12.1. Ломбардтың осы Ережелерде көзделген жағдайларды қоспағанда, осы Ережелерге біржақты тәртіппен өзгерістер мен толықтырулар енгізуге құқығы бар.

12.2. Ломбардтың сыйақы мөлшерлемесі (оларды төмендету жағдайларын қоспағанда) және (немесе) микрокредитті өтеу тәсілі мен әдісін біржақты тәртіппен өзгертуге құқығы жоқ.

12.3. Осы Ережелерге өзгерістер мен толықтырулар енгізілген кезде Ломбард өтініш берушілерді, қарыз алушыларды Ережелердің талаптарымен (өзгерістерімен) таныстыру мақсатында ережелерді өтініш берушілерге, қарыз алушыларға қызмет көрсетуді жүзеге асыратын Ломбард бөлімшелерінде орналастырады.

12.4. Ереже Ломбард бөлімшелерінде орналастырылған сәттен бастап Ережеге енгізілген кез келген өзгерістер мен толықтырулар ломбардпен микрокредит беру туралы шарт (кепіл билеттер) жасасқан барлық тұлғаларға қолданылады. Қарыз алушылар Ломбард бөлімшелерінде осы ережеге енгізілетін өзгерістер мен толықтыруларды өз бетінше қадағалауға тиіс.

12.5. Осы Ережелердің көшірмесі ломбард қарыз алушысының (өтініш берушінің) көруі және танысуы үшін қолжетімді орында, оның ішінде ломбардтың <http://lombardzenit.kz/> интернет-ресурсында орналастырылады

12.6. Қарыз алушы Шарт бойынша міндеттемелерін орындамаған не тиісінше орындамаған кезде ломбард шартта соттан тыс тәртіппен көрсетілген кепілді күту мерзімі өткеннен кейін, сауда-саттық өткізбей, кепіл нысанасын кепілдік берілген күту мерзімі өткеннен кейін және қарыз алушы мен ломбардтың келісімінде айқындалған және қол қойылған кепіл билетінде көрсетілген кепіл нысанасының бағасына сәйкес өз меншігіне айналдырады.

Қарыз алушы кепіл билетіне қол қоя отырып, Қарыз алушы мен ломбардтың келісімінде айқындалған және олар қол қойған кепіл билетінде көрсетілген кепіл нысанасының бағасына сәйкес сауда-саттық өткізбей, ломбардтың кепіл нысанасын соттан тыс тәртіппен меншігіне айналдыруына өзінің келісімін білдіреді.

12.7. Ережелерде, қосылу шартында, Кепіл билетінде, кепілді қамтамасыз етудің құнын айқындау әдістемесінде, кепілді қамтамасыз етуді іске асыру Ережелерінде көзделмеген барлық өзге де талаптарды Тараптар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес орындауға тиіс.

45 АЕК дейінгі кредит бойынша консультациялық парақ

Шарт жасасқанға дейін

- Осы шарттар жылдық пайызбен сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері, жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері (микрокредиттің нақты құны), микрокредит бойынша артық төлем сомасы туралы – 45 АЕК-ке дейінгі алдын ала консультацияның нәтижесі болып табылады, ол микрокредит пен сыйақының толық сомасын қамтитын микрокредит бойынша берешекті өтеу микрокредитті өтеу мерзімінде бір біржолғы төлеммен жүзеге асырылатын жағдайға жататына **назар аударуыңызды сұраймыз:**

1. микрокредит беру мерзімі _____
2. микрокредиттің шекті сомасы _____
3. сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері _____ жылдық пайызбен
4. жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері _____ (микрокредиттің нақты құны),
5. микрокредит бойынша артық төлем сомасы _____

- 2. **Өтініш берушінің/ Қарыз алушының** микрокредит алуға байланысты құқықтары мен міндеттері:

- 1) **Өтініш берушінің құқықтары - (8-бап Өтініш берушінің құқықтары мен міндеттері-МҚҚ туралы заң)**

Өтініш беруші құқылы: микрокредиттер беру қағидаларымен, микрокредиттер беру бойынша микроқаржы ұйымының тарифтерімен танысуға; микрокредит алуға, қызмет көрсетуге және өтеуге (қайтаруға) байланысты төлемдер туралы толық және анық ақпарат алуға; микрокредит беру туралы шарт жасасудан бас тартуға.

Өтініш беруші микроқаржы ұйымына микрокредит алу үшін қажетті құжаттар тізбесінде, сондай-ақ микрокредит беру туралы шарт бойынша кредиттік дерекнаманы жүргізу тәртібінде айқындалған, микрокредит беру туралы шарт пен Қарыз алушының міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз ететін шарттарды жасасу үшін қажетті құжаттар мен мәліметтерді ұсынады.

Өтініш берушінің МҚҚ туралы Заңда және Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында белгіленген өзге де құқықтары мен міндеттері болады.

- 1) **Қарыз алушының құқықтары – (9-бап. Өтініш берушінің құқықтары мен міндеттері-МҚҚ туралы заң)**

Қарыз алушы құқылы: микрокредиттер беру қағидаларымен, микрокредиттер беру бойынша микроқаржы ұйымының тарифтерімен танысуға; микрокредит беру туралы шартта белгіленген тәртіппен және шарттарда алынған микрокредитке билік етуге; Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен өз құқықтарын қорғауға; микрокредит беру туралы шарт бойынша берілген микрокредит сомасын мерзімінен бұрын толық немесе ішінара микроқаржы ұйымына қайтаруға; МҚҚ туралы заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында және микрокредит

беру туралы шартта белгіленген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға.

- 2) **Қарыз алушы міндетті:** алынған микрокредитті қайтару және ол бойынша сыйақыны микрокредит беру туралы шартта белгіленген мерзімдер мен тәртіппен төлеуге; осы Қағидаларға сәйкес микроқаржы ұйымы сұрататын құжаттар мен мәліметтерді ұсынуға; МҚҚ туралы заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңнамасында және микроқаржы ұйымымен жасалған шарттарда белгіленген өзге де талаптарды орындауға.
- Микрокредит беру туралы шарт бойынша **міндеттемелер орындалмаған жағдайда салдарлар:** - қарыз алушы микрокредиттің кезекті бөлігін қайтару және (немесе) сыйақы төлеу үшін белгіленген мерзімді бұзған кезде микрокредит сомасын және ол бойынша сыйақыны мерзімінен бұрын қайтару талаптары, кепіл билетінде көрсетілген мерзімі өткен кезең үшін тұрақсыздық айыбын (айыппұлдар, өсімпұлдар) өндіріп алу; атқарушылық жазба негізінде берешекті өндіріп алу; кепіл билеті бойынша құқықты (талапты) адамдарға беру, микроқаржы қызметі туралы заңнамада көрсетілген, Қарыз алушының келісімінсіз; құжаттарды сот органдарына өндіріп алуға беру, қосылу шартында және микрокредит беру қағидаларында көрсетілген талаптарда кепіл мүлкін өткізуді жүргізу. **Сонымен қатар, Сіз қарызды өтеу бойынша міндеттемені орындамаған кезде 30 күн ішінде Ломбардқа жүгінбеген жағдайда, міндеттемені орындамағаныңыз үшін сіздің кінәңізді мойындау болып саналатынын хабарлаймыз.**

Қарыз алушының құқықтарымен және міндеттерімен, микрокредит алу шарттарымен (кепілдер, сыйақылар, мерзімдер және т. б.), міндеттемелерді орындамау салдарымен таныстым: - **өз келісімімді беремін** _____

45 АЕК астам кредит бойынша консультациялық парақ

Шарт жасасқанға дейін

- Осы шарттар жылдық пайызбен сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері, жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері (микрокредиттің нақты құны), микрокредит бойынша артық төлем сомасы туралы – 45 АЕК-тен астам алдын ала консультацияның нәтижесі болып табылады, ол микрокредит пен сыйақының толық сомасын қамтитын микрокредит бойынша берешекті өтеу микрокредитті өтеу мерзімінде бір біржолғы төлеммен жүзеге асырылатын жағдайға жататына **назар аударуыңызды сұраймыз:**

- микрокредит бойынша берешекті өтеу негізгі борыш бойынша төлемдердің тең сомаларын және негізгі борыштың қалдығына кезең ішінде есептелген сыйақыны қамтитын азайтылатын төлемдермен жүзеге асырылатын сараланған төлемдер әдісі; - есептеу.....
- аннуитеттік төлемдер әдісі, бұл ретте микрокредит бойынша берешекті өтеу негізгі борыш бойынша ұлғайтылатын төлемдерді және негізгі борыштың қалдығына кезең ішінде есептелген сыйақы бойынша азайтылатын төлемдерді қамтитын микрокредиттің бүкіл мерзімі ішінде тең төлемдермен жүзеге асырылады. Бірінші және соңғы төлемдердің мөлшері басқалардан өзгеше болуы мүмкін; - есептеу

1. *микрокредит беру мерзімі _____
2. *микрокредиттің шекті сомасы _____
3. сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері _____ жылдық пайызбен
4. жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері _____ (микрокредиттің нақты құны),
5. микрокредит бойынша артық төлем сомасы _____
6. микроқаржы ұйымының пайдасына микрокредит алуға және қызмет көрсетуге (өтеуге) байланысты тарифтер мен өзге де шығыстардың мөлшері;

2. микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемелер орындалмаған жағдайда клиенттің жауапкершілігі және ықтимал тәуекелдері туралы ақпарат

Өтініш берушінің/ Қарыз алушының микрокредит алуға байланысты құқықтары мен міндеттері:

- 1) **Өтініш берушінің құқықтары** – (8-бап Өтініш берушінің құқықтары мен міндеттері-МҚК туралы заң)

Өтініш беруші құқылы: микрокредиттер беру қағидаларымен, микрокредиттер беру бойынша микроқаржы ұйымының тарифтерімен танысуға; микрокредит алуға, қызмет көрсетуге және өтеуге (қайтаруға) байланысты төлемдер туралы толық және анық ақпарат алуға; микрокредит беру туралы шарт жасасудан бас тартуға.

Өтініш беруші микроқаржы ұйымына микрокредит алу үшін қажетті құжаттар тізбесінде,

сондай-ақ микрокредит беру туралы шарт бойынша кредиттік дерекнаманы жүргізу тәртібінде айқындалған, микрокредит беру туралы шарт пен Қарыз алушының міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз ететін шарттарды жасасу үшін қажетті құжаттар мен мәліметтерді ұсынуға.

* Өтініш берушінің қалауы бойынша-микрокредит беру туралы шарттың жобасы.

Өтініш берушінің МҚҚ туралы Заңда және Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында белгіленген өзге де құқықтары мен міндеттері болады.

Қарыз алушының құқықтары – (9 Бап. Қарыз алушының құқықтары мен міндеттері-МҚҚ туралы заң)

Қарыз алушы құқылы: микрокредиттер беру қағидаларымен, микрокредиттер беру бойынша микроқаржы ұйымының тарифтерімен танысуға; микрокредит беру туралы шартта белгіленген тәртіппен және шарттарда алынған микрокредитке билік етуге; Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен өз құқықтарын қорғауға; микрокредит беру туралы шарт бойынша берілген микрокредит сомасын мерзімінен бұрын толық немесе ішінара микроқаржы ұйымына қайтаруға; МҚҚ туралы заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында және микрокредит беру туралы шартта белгіленген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға.

- 1) **Қарыз алушы міндетті:** алынған микрокредитті қайтару және ол бойынша сыйақыны микрокредит беру туралы шартта белгіленген мерзімдер мен тәртіппен төлеуге; осы Қағидаларға сәйкес микроқаржы ұйымы сұрататын құжаттар мен мәліметтерді ұсынуға; МҚҚ туралы заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңнамасында және микроқаржы ұйымымен жасалған шарттарда белгіленген өзге де талаптарды орындауға.
3. Микрокредит беру туралы шарт бойынша **міндеттемелер орындалмаған жағдайда салдарлар:** - қарыз алушы микрокредиттің кезекті бөлігін қайтару және (немесе) сыйақы төлеу үшін белгіленген мерзімді бұзған кезде микрокредит сомасын және ол бойынша сыйақыны мерзімінен бұрын қайтару талаптары, кепіл билетінде көрсетілген мерзімі өткен кезең үшін тұрақсыздық айыбын (айыппұлдар, өсімпұлдар) өндіріп алу; атқарушылық жазба негізінде берешекті өндіріп алу; кепіл билеті бойынша құқықты (талапты) адамдарға беру, микроқаржы қызметі туралы заңнамада көрсетілген, Қарыз алушының келісімінсіз; құжаттарды сот органдарына өндіріп алуға беру, қосылу шартында және микрокредит беру қағидаларында көрсетілген талаптарда кепіл мүлкін өткізуді жүргізу. **Сонымен қатар,** Сіз қарызды өтеу бойынша міндеттемені орындамаған кезде 30 күн ішінде Ломбардқа жүгінбеген жағдайда, міндеттемені орындамағаныңыз үшін сіздің кінәңізді мойындау болып саналатынын **хабарлаймыз.**

4. * клиентте туындаған сұрақтар бойынша консультациялар: _____

Қарыз алушының құқықтарымен және міндеттерімен, микрокредит алу шарттарымен (кепілдер, сыйақылар, мерзімдер және т. б.), міндеттемелерді орындамау салдарымен таныстым: - **өз келісімімді беремін** _____

- Қарыз алушының ТАӘ (атауы) және тұрғылықты жері (орналасқан жері)
 - хабарламаны қалыптастыру күні (күні, айы, жылы)

• **Қабылданған міндеттемелер бойынша мерзімі өткен берешектің болуы туралы**

• **ХАБАРЛАМА**

- Осымен _____ (бұдан әрі - Ломбард) Сізбен
- _____ жылы жасалған № _____ микрокредит беру туралы Шарт (бұдан әрі-шарт) бойынша мерзімі өткен берешектің болуы және төлемдер енгізу қажеттігі туралы хабардар етеді.
- Осыған байланысты _____ жылғы жағдай бойынша:
- 1. Сіздің келісімшарт бойынша мерзімі өткен қарызыңыз _____ құрайды, соның ішінде:
 - 1) негізгі борыш бойынша - _____;
 - 2) сыйақы бойынша - _____;
- 2. Шарттың талаптарына сәйкес Сізге негізгі борышты қайтару және (немесе) сыйақы төлеу бойынша міндеттемелерді бұзғаныңыз үшін _____ айыппұл (айыппұл, өсімпұл) есептелді.
- Көрсетілген күнге шарт бойынша Сіздің берешегіңіздің сомасы (тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл) қоса алғанда) _____ теңгені құрайды, оны шарт бойынша берешек өтелген күнге дейін есептелген сыйақы мен тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл) ескере отырып өтеу қажет.
- Сіз шарт бойынша міндеттемені орындау мерзімін өткізіп алған күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде микроқаржы ұйымына келуге және (немесе) жазбаша түрде, сондай-ақ ақпараттандыру объектілері арқылы не шартта көзделген тәсілмен міндеттемені орындауды кешіктірудің туындау себептері, «Микроқаржы қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі - заң) 9-2-бабының 2-тармағына сәйкес Сіздің шарт талаптарына өзгерістер енгізу туралы өтінішіңізді негіздейтін басқа да расталған мән-жайлар (фактілер) туралы мәліметтерді қамтитын өтінішті жазуға құқығыңыз бар.
- Бұл ретте Заңның 9-2-бабының 2-тармағында көзделген өтінішіңізді алған күннен кейін күнтізбелік он бес күн ішінде Ломбард Сіз ұсынған шарттың талаптарына енгізілген өзгерістерді жазбаша түрде, сондай-ақ микроқаржы ұйымына «Төлемдер және төлемақы туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген сәйкестендіру құралдарын қолдану арқылы Қарыз алушыны сәйкестендіруді жүзеге асыруға мүмкіндік беретін ақпараттандыру объектілері арқылы қарайды немесе шартта көзделген тәсілмен Сізге келесілердің бірі туралы хабарлайды:
 - 1) Шарттың талаптарына ұсынылған өзгерістермен келісу туралы;
 - 2) Шарт талаптарын өзгерту бойынша қарама-қарсы ұсынымдар туралы;

- 3) осындай бас тарту себептерінің дәлелді негіздемесін көрсете отырып, Шарт талаптарын өзгертуден бас тарту туралы.
- Сіз микроқаржы ұйымының Шарт талаптарын өзгертуден бас тарту туралы шешімін алған күннен бастап күнтізбелік он бес күн ішінде немесе Шарт талаптарын өзгерту туралы өзара қолайлы шешімге қол жеткізілмеген кезде күнтізбелік отыз күн ішінде микроқаржы ұйымын бір мезгілде хабардар ете отырып, микроқаржы омбудсманына жүгінуге құқығыңыз бар.
- Сіз микроқаржы ұйымының шарт бойынша төлемдерді, оның ішінде мерзімі өткен берешекті енгізу қажеттілігі туралы талабын қанағаттандырмаған, сондай-ақ Заңның 9-2-бабының 2-тармағында көзделген құқықтарыңызды іске асырмаған не сіз бен микроқаржы ұйымы арасында Шарт талаптарын өзгерту бойынша келісім болмаған жағдайда, онда Заңның 9-2-бабының 5-тармағына сәйкес Микроқаржы ұйымы Заңның 9-2-бабының Қазақстан Республикасының заңнамасында және (немесе) шартта көзделген шараларды қоса алғанда, бірақ олармен шектелмей, Сізге қатысты, сотқа дейінгі өндіріп алуға және реттеуге берешекті коллекторлық агенттікке беру, Заңның 9-1-бабында көрсетілген тұлғаға шарт бойынша құқық (талап) беру, шарт бойынша борыш сомасын өндіріп алу туралы сотқа талап қоюмен жүгіну, сондай-ақ «Жылжымайтын мүлік ипотекасы туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, кепілге салынған мүлікті соттан тыс тәртіппен немесе сот тәртібімен өндіріп алуды қолдануға құқылы.
-
-
- Микроқаржы ұйымының уәкілетті тұлғасы
- Тегі, Аты, Әжесінің аты (бар болса) (қолы)
- Кеңес алу үшін телефон нөмірі
-

Қарыз алушының өтінішін қарау және микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемені орындауды кешіктірудің туындауына әкеп соққан мән-жайларды (фактілерді) растау үшін қажетті құжаттардың тізбесі:

жұмыссыз ретінде тіркелгені туралы анықтама және (немесе) жұмыс орнынан соңғы алты айдағы қарыз алушының табысы туралы анықтама немесе қарыз алушының ақшасының түсуі мен қозғалысы туралы үзінді көшірме;

жұмыс берушінің еңбек шартын тоқтату туралы, жалақысы сақталмайтын демалыс беру туралы актісі немесе қарыз алушының еңбекке уақытша жарамсыздығы туралы анықтама/парақ;

жалақының мөлшерін және Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорынан үзінді көшірмені көрсете отырып, жұмыс орнынан анықтама;

қарыз алушының жүктілікке және баланың (балалардың) тууына, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға байланысты демалыста, сондай-ақ бала үш жасқа толғанға дейін оның күтімі бойынша жалақысы сақталмайтын демалыста болғанын растайтын құжат;

қарыз алушының жақын туыстарының, жұбайының (зайыбының) ауруын растайтын еңбекке уақытша жарамсыздық туралы анықтама, сондай-ақ қарыз алушының жақын туыстарының, жұбайының (зайыбының) қайтыс болғаны туралы куәлік/анықтама;

жалдау ақысын төлеу тәртібі мен мерзімдері көрсетілген нотариалды куәландырылған жалдау шарты;

жазатайым оқиға, үшінші тұлғалардың құқыққа қайшы әрекеттері нәтижесінде қарыз алушыға материалдық залал келтірілгенін растайтын құжаттар (айналымдағы тауарларды немесе кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыру үшін қарыз алушы пайдаланған өзге де мүлікті ұрлау);

форс-мажорлық мән-жайлардың басталу фактісін растайтын ресми құжаттар;

мүгедектік туралы анықтама;

үкілетті мемлекеттік органның қарыз алушының шоттарын тыйым салу туралы шешімі;

инкассалық өкім;

сот актілері;

қарыз алушының қаржылық жағдайының нашарлау фактісін растайтын өзге де құжаттар.

Орыс тілінен қазақ тіліне аударған Садвакасова Анель Аскаровна